

“Ἐγὼ εἶμι
ἡ ὁδὸς
καὶ ἡ ἀλήθεια
καὶ ἡ ζωή,,
(Ἰωάν. ιδ’ 6)

ZQH

ΟΡΘΟΔΟΞΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ ΘΕΟΛΟΓΩΝ

Ἰδρυτής: Ἀρχιμ. ΕΥΣΕΒΙΟΣ ΜΑΤΘΟΠΟΥΛΟΣ † 1929

“Τὰ ρήματα,
ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν,
ἀνεῦμά ἐστι
καὶ ζωὴ ἐστι,,
(Ἰωάν. Γ’ 63)

Ἔτος 110ον | Νοέμβριος 2020 | 4350

ΒΡΗΚΕΣ ΤΗ ΧΑΜΕΝΗ ΔΡΑΧΜΗ

Εἶπαν, πῶς, ἐκεῖνος ποῦ δὲν ἀξίζει τὴν ἀγάπην μας, ἔχει πῖο πολὺ ἀνάγκη ἀπὸ τὴν ἀγάπην μας. Τὴν ἀλήθεια αὐτὴ δὲν μποροῦσα νὰ τὴν καταλάβω, ὡς ὅτου διάβασα τὶς παραβολὰς γιὰ τὸν ἄσωτο υἱὸ καὶ τὴ χαμένη δραχμὴ. Στὴν πρώτη ἔχω σταθεῖ πολλὰς φορές. Σήμερα θὰ σταθῶ ἰδιαίτερα στὴν δευτέρη. Μέσα ἀπὸ τὴν παραβολὴ αὐτὴ τῆς χαμένης δραχμῆς ἀνατέλλει μιὰ νέα ἐποχὴ. **«Ποιὰ γυναίκα, μᾶς εἶπες Ἐσὺ Κύριε, ποῦ ἔχει δέκα δραχμῆς, ἂν χάσει τὴ μιὰ δὲν ἀνάβει τὸ λυχνάρι καὶ δὲν σαρώνει τὸ σπίτι καὶ δὲν ψάχνει προσεκτικὰ μὲ τὸ φῶς τοῦ λυχνarioῦ παντοῦ, ὡς ὅτου βρεῖ τὴ δραχμὴ;»** (Λουκ. ιε’ 8).

Ἡ παραβολὴ Σου αὐτὴ ἀνατρέπει ὅλες τὶς κοντόθωρες δικές μας θεωρήσεις γιὰ τὸν ἄνθρωπο καὶ τὴν ἀξία του. Καταργεῖ κάθε ὑποτιμητικὴ διάθεση γιὰ τὴν προσωπικότητα καὶ τοῦ πῖο περιφρονημένου καὶ ἀμαρτωλοῦ. Αναποδογυρίζει τὰ φτωχὰ ἀξιολογικὰ μας κριτήρια γιὰ τὴν ταξινομήσιν τῶν ἀνθρώπων σὲ κατηγορίες. Καὶ βάζει τὰ θεμέλια ὄχι μόνον γιὰ τὴν ἰσοτιμία ὄλων, ἀλλὰ γιὰ τὴν ἀνόρθωσιν τῶν πῖο ἀσχημῶν καὶ περιθωριακῶν. Ὅταν στὰ θεϊκὰ Σου μάτια καὶ ὁ πῖο μικρὸς ἔχει ἀπεριόριστὴ ἀξία, πῶς ὁ μικρὸς ἄνθρωπος θὰ ὑποτιμήσῃ τὸν συνάνθρωπό του;

Τί εἶναι, ἀλήθεια, ἡ δραχμὴ; Ἐνα ἀσήμαντο νόμισμα. Καὶ ὅμως κανένας κόπος δὲν εἶναι μεγάλος, καμιά φροντίδα δὲν εἶναι περιττὴ, προκειμένου νὰ βρεθεῖ ἡ χαμένη δραχμὴ. Ἐστω καὶ ἂν ἔχει ἄλλες ἐννιά ἢ καὶ ἐνενήντα ἐννιά, γι’ αὐτὴ τὴ μιὰ δραχμὴ ἀνάβει λυχνάρι καὶ σκουπίζει προσεκτικὰ καὶ γεμίζει ἀπὸ καρὰ μόνον τὴ βρεῖ.

Ἡ χαμένη δραχμὴ τὸ ἀντικείμενο τῆς ἀγάπης Σου, Κύριε. Ὁ ἄνθρωπος ὁ ἀμαρτωλός, ὁ ἀδύνατος, ὁ περιφρονημένος περιβάλλεται μὲ τὴν ἀπέραντὴ στοργὴ Σου. Τὸν ἀγκαλιάζεις μὲ τὴν ἰδιαίτερον φροντίδα Σου. Μᾶς ἀγαπᾶς ὄχι γιατί εἴμαστε ἀξιοὶ τῆς ἀγάπης Σου, ἀλλὰ γιατί εἴμαστε παιδιὰ Σου, ἔστω ἄτακτα, ἀτίθασα, παραστρατημένα. Καὶ στὴν πώσῃ μας δὲν παύουμε νὰ φέρουμε τὴν εἰκόνα Σου τὴ βασιλική. Καὶ μᾶς ἀγαπᾶς ὄχι μόνον στὴν ἀνόρθωσιν, ἀλλὰ καὶ στὴν πώσῃ. Καὶ μᾶς φροντίζεις στὴν πώσῃ, γιὰ νὰ ἔλθῃ ἡ ἀνόρθωσιν.

Ὡς ἀμαρτωλοὶ εἴμαστε ἀξιοὶ ὄχι τῆς ἀγάπης Σου, ἀλλὰ τῆς ἀποδοκίμασias Σου. Ἐμεῖς φεύγουμε ἀπὸ κοντὰ Σου, χανόμεσαστε στὰ ἀγκαθερὰ μονοπάτια τῆς ἀποστασίας μας κι Ἐσὺ ψάχνεις ἀδιάκοπα γιὰ μᾶς.

Τότε ποῦ δὲν ἀξίζουμε τὴν ἀγάπην Σου, ἀπολαμβάνουμε πλοῦσια τὴν ἀπέραντὴ ἀγάπην Σου. Τὸ ἔλεός Σου μᾶς καταδιώκει **«πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς μας»**. Ἐτοὶ δείχνεις τὸ μέγεθος τῆς μεγαλοσύνης Σου, διότι **«ἀναξίουσ ὄντας»** μᾶς σώζεις. Μᾶς σώζεις ὄχι γιατί ἐμεῖς ἀξίζουμε, ἀλλὰ γιατί Ἐσὺ ἔχεις ἀπεριόριστὴ ἀξία. Τὴν σωτηρία μας τὴν προσφέρεις δωρεάν. Εἶναι δῶρο τῆς χάριτός Σου. Πηγάζει ἀπὸ τὴν σταυρικὴ Σου θυσία. Αὐτὸ αἰσθανόταν τόσο ἔντονα ὁ ἄλλοτε **«διώκτης»** καὶ μετὰ **«ἠλεημένος»** Ἀπόστολός Σου. Ὁ ἴδιος μᾶς εἶπε, **«ὄτι ἔτι ἀμαρτωλῶν ὄντων ἡμῶν Χριστὸς ὑπὲρ ἡμῶν ἀπέθανεν»** (Ρωμ. ε’ 8). Θυσιάστικες γιὰ μᾶς, ἐνῶ ἤμασταν ἀμαρτωλοὶ. Ἐμεῖς δὲν θυσιαζόμεσαστε οὔτε γιὰ τὸν δίκαιο. Κι Ἐσὺ πρόσφερες τὴ σταυρικὴ Σου θυσία γιὰ μᾶς τοὺς ἀχάριστους καὶ ἀμαρτωλούς.

Κανένα δὲν ἀποστρέφεται. Ἐσὺ συνέτρωγες μὲ τοὺς ἀμαρτωλούς, δέχθηκες τὴν πρόσκλησιν τοῦ Ζακχαίου, ἔκανες μαθητὴ Σου τὸν τελῶνη Ματθαῖο, δὲν ἀπέφυγες τὰ δάκρυα τῆς ἀμαρτωλῆς στὸ σπίτι τοῦ Σίμωνα, συγχώρησες τὴν **«ἐπ’ αὐτοφώρῳ μοιευομένην»**, ποῦ ὄλοι μὲ ὑψωμένες πέτρες ἦταν ἔτοιμοι νὰ λιθοβολήσουν, ἔκανες ἱεραπόστολο τὴν ἀμαρτωλὴ Σαμαρεῖτιδα, ἀνέχθηκες μέχρι τέλους τὸν προδότῃ μαθητῇ, συγχώρησες τοὺς σταυρωτῆς Σου, ἄνοιξες τὶς πύλες τοῦ Παραδείσου σ’ ἕνα ληστῇ.

Τί εἶναι ἡ γῆ, διερωτῶνται πολλοὶ, μπροστὰ στὸ ἀχανὲς Σύμπαν; Οὔτε μιὰ σχισμὴ. Τί εἶναι ὁ ἄνθρωπος; Ἐνα τίποτα στὴν ὅλη δημιουργία. Ἐνα τίποτα εἶναι, ὅταν ξεχνάει τὴ θεϊκὴ καταγωγὴ του καὶ ὀρθώνεται γιὰ νὰ σβῆσῃ τὸν ἥλιο. Καὶ ὅμως Ἐσὺ, ὁ Μονογενὴς Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, σ’ αὐτὴ τὴν ἀσήμαντὴ σχισμὴ, κατέβηκες καὶ ἀναψες γιὰ λυχνάρι τὴ σάρκα Σου καὶ σάρωσες τὴν οἰκουμένη ἀπὸ τὰ σκουπίδια τῶν εἰδώλων, γιὰ νὰ βρεῖς τὴ χαμένη δραχμὴ. Νὰ βρεῖς τὴν πεσμένη ψυχὴ μας, νὰ τὴ σπκώσεις καὶ νὰ τῆς δώσεις ἀνυπολόγιστὴ ἀξία. Ἀγάπης αὐτοῦ ποῦ δὲν ἄξιζαν τὴν ἀγάπην Σου. Τὸ ἴδιο ποῦ ἔκανες καὶ γιὰ μᾶς.

Μᾶς ἀγαπᾶς ὄχι γιατί εἴμαστε ἀξιοὶ τῆς ἀγάπης Σου, ἀλλὰ γιατί εἴμαστε παιδιὰ Σου, ἔστω ἄτακτα, ἀτίθασα, παραστρατημένα.

Πάθος τὸ πιὸ διάστροφο

Γ΄

Πράγματι ὁ φθόνος εἶναι ἀπὸ τὰ πιὸ διάστροφα πάθη. Δὲν προσφέρει τίποτα καὶ ζητάει τὰ πάντα. Διαβολικὸ καὶ ὄχι ἀνθρώπινο πάθος. Πάσχει καὶ συντριβεται ἀπὸ τὴν ἐπιτυχία τοῦ φίλου. Βασανίζεται καὶ ὀδύρεται ἀπὸ τὴν χαρὰ τοῦ ἀδελφοῦ. Δὲν ὑποφέρει νὰ βλέπει τοὺς ἀνθρώπους νὰ προοδεύουν, νὰ προχωροῦν, νὰ εὐημεροῦν. Ἡ εὐτυχία τοῦ πλησίον, ἡ χαρὰ τοῦ συνανθρώπου, γίνεται ἡ πιὸ μεγάλη συμφορά του. Ἡ ἀνακούφιση καὶ ἡ παρηγοριά του εἶναι μιὰ καὶ μοναδική: Νὰ δεῖ κάποιον ἀπὸ αὐτοὺς ποὺ φθονεῖ νὰ συντριβεται. «Οὔτος ὄρος τοῦ μίσους, ἄθλιον ἰδεῖν ἐκ μακαρίου τὸν βασκαινόμενον, ἐλεεινὸν γενέσθαι τὸν ζηλωτὸν. Τότε σπένδεται (εἰρηνεύει) καὶ φίλος ἐστίν, ὅταν δακρύοντα ἴδῃ, ὅταν πενθοῦντα θεάσῃται» (Μ. Βασίλειος). Ἀληθινή, δηλαδὴ ἀντιστροφή καὶ διαστροφή τῆς φυσικῆς τάξεως. Ὁ κανόνας τοῦ μίσους εἶναι νὰ βλέπει τὸν φθονούμενο νὰ γίνεται δυστυχισμένος ἀπὸ εὐτυχισμένος καὶ ἀξιολύπητος ἀπὸ ἀξιοζήλευτος. Εἰρηνεύει καὶ γίνεται φίλος, ὅταν ἀντικρύσει τὸν ἄλλον ὄχι νὰ χαίρει, ἀλλὰ νὰ κλαίει, ὄχι νὰ εὐφραίνεται, ἀλλὰ νὰ πενθεῖ.

Μὲ μιὰ βαθιὰ ψυχολογημένη περιγραφή ὁ Μ. Βασίλειος παρουσιάζει τὶς ἀντιθέσεις καὶ ἀντιφάσεις τοῦ φθονεροῦ: «Γίνεται σπλαχνικὸς μόνον ὅταν ἡ μεταβολὴ τοῦ βίου εἶναι στὸ χειρότερο. Ἐξάγει μὲ τὰ λόγια τὴν προηγούμενη κατάσταση, ὄχι ἀπὸ συμπάθεια καὶ αἰσθήματα φιλανθρωπίας, ἀλλὰ γιὰ νὰ κάνει ἀκόμα μεγαλύτερη τὴν συμφορά. Ἐπαινεῖ τὸ παιδί μετὰ τὸν θάνατο καὶ τὸ ἐξυμνεῖ μὲ χίλια ἐγκώμια: Πόσο ὄμορφο ἦταν, πόση ἐπιμέλεια εἶχε, πόσο καλόβολο σὲ ὅλα. Ὅταν

**Ὁ φθόνος εἶναι ἀπὸ τὰ
πιὸ διάστροφα πάθη.
Δὲν προσφέρει τίποτα
καὶ ζητάει τὰ πάντα.**

ὅμως ζοῦσε ποτὲ δὲν τοῦ εἶχε πεῖ ἓνα λόγο ἐπαινετικό. Ἀλλὰ καὶ πάλι ἂν δεῖ ἄλλους νὰ τὸν ἀνταγωνίζονται σὲ ἐπαίνους, ἀλλάζει γνώμη καὶ φθονεῖ ἀκόμα καὶ τὸν πεθαμένο. Τὸν πλοῦτο καὶ τὸν πλούσιο θαυμάζει μετὰ τὴν πτώχευση. Ἐπαινεῖ καὶ ἐξυμνεῖ τὴν ὄμορφα τοῦ σώματος, τὸ ρωμαλέο καὶ τὴν ὑγεία μετὰ τὴν ἀρρώστια. Καὶ γενικὰ εἶναι ἐχθρὸς τῶν παρόντων καὶ φίλος αὐτῶν ποὺ χάνονται».

Παγερὴ χώρα ὁ φθονερός, ἀπέραντη ἐρημιά, πάνω στὴν ὁποία ποτὲ δὲν βλαστάνουν τὰ εὖοσμα ἄνθη τῆς καλοσύνης, τῆς εὐγνωμοσύνης, τῆς ἀναγνωρίσεως τοῦ ἀξιοτέρου, τῆς τιμῆς, τοῦ θαυμασμοῦ, τῆς ἀρετῆς. Αὐτὴ ἡ φθορὰ καὶ διαφθορὰ τοῦ φθονεροῦ φαίνεται σὲ πάρα πολλὰς περιπτώσεις τῆς καθημερινῆς ζωῆς. Χάνει τὰ ἀξιολογικὰ κριτήρια ὄχι μόνον τῆς ἀρετῆς, ἀλλὰ καὶ τῆς κοινῆς λογικῆς. Δὲν διαφθείρεται μόνον ἡ ψυχὴ του καὶ πετρώνει ἡ καρδιά του, ἀχρηστεύεται καὶ διαστρέφεται καὶ αὐτὴ ἡ σκέψη του καὶ ἡ πιὸ στοιχειώδης.

Γράφει πάλι ὁ Μ. Βασίλειος: «Ἡ ψυχὴ τῷ πάθει συγκεχυμένη, τὸ τῆς ἀληθείας κριτήριον ἐπὶ τῶν πραγ-

μάτων οὐκ ἔχουσα. Θολωμένη ἡ ψυχὴ ἀπὸ τὸ πάθος χάνει τὸ κριτήριον τῆς ἀλήθειας γιὰ τὰ πράγματα. Γιὰ τοὺς φθονερούς, συνεχίζει, δὲν ὑπάρχει πράξη ἀρετῆς ἄξια νὰ ἐπαινεθεῖ. Δὲν ὑπάρχει ἰκανότητα λόγου στολισμένη μὲ τὴν σεμνότητα καὶ τὴν χάρη οὔτε τίποτα ἄλλο ἀξιοζήλευτο καὶ ἀξιοπρόσεκτο. Καὶ ὅπως τὰ ἀρπακτικὰ ὄρνια ὀρμᾶνε στὰ δύσοσμα, ἐνῶ πετᾶνε πάνω ἀπὸ πολλὰ λιβάδια καὶ ἀπὸ πολλὰ εὐχάριστα καὶ εὐωδιαστὰ τοπία καὶ ὅπως οἱ μῦγες ἀδιαφοροῦν γιὰ τὰ καθαρὰ καὶ σπεύδουν στὶς πληγές, ἔτσι καὶ οἱ φθονεροί, ἐνῶ δὲν προσέχουν καθόλου τὰ λαμπρὰ καὶ μεγάλα κατορθώματα τοῦ βίου, πέφτουν μὲ ὀρμὴ πάνω στὰ ἄσχημα καὶ σαθρά».

Καὶ δὲν ἀρκεῖται ὁ φθονερός μόνον νὰ ἀκολουθεῖ τὴν τακτικὴ τῆς μύγας καὶ ὄχι τῆς μέλισσας, προχωρεῖ, κυριευμένος ἀπὸ τὸ πάθος του, σὲ μιὰ ἀδίστακτη διαστροφή: «Εἶναι φοβεροὶ στὴ διαστροφικὴ τους ἰκανότητα οἱ φθονεροί. Διαστρέφουν τὸ ἄξιο ἐπαίνου καὶ τὸ παρουσιάζουν σὰν κακό. Συκοφαντοῦν τὴν ἀρετὴ καὶ τὴν ἀντιστρέφουν μὲ τὴν γειτονικὴ κακία. Ἐτσι ὀνομάζουν τὸν γενναῖο θρασύ, τὸν σώφρονα ἀναίσθητο, σκληρὸ τὸν δίκαιο καὶ κακοῦργο τὸν φρόνιμο. Καὶ αὐτὸν ποὺ ἔχει λαμπρὸ παρουσιαστικὸ τὸν συκοφαντοῦν ὡς βάνανσο καὶ τὸν ἐλεύθερο ὡς ἄσωτο! Ἀκόμα τὸν οἰκονόμο, τσιγκούνη. Καὶ γενικὰ δὲν ἔχουν καμιά δυσκολία νὰ ὀνομάζουν ὅλα τὰ εἶδη τῆς ἀρετῆς μὲ τὴν ἀντίθετή τους κακία» (Μ. Βασίλειος).

Πόσο ἀδίστακτος γίνεται ὁ φθονερός φάνηκε στὸν ὕψιστο βαθμὸ ἀπὸ τὸ ἐγκλημα τῶν ἐγκλημάτων, ποὺ τολμήθηκε ἐναντίον τοῦ Σωτῆρα Χριστοῦ. «**Διὰ φθόνον παρέδωκαν αὐτόν**» (Ματθ. κζ΄ 18).

«Διατί ἐφθονεῖτο; ρωτᾶει ὁ Μ. Βασίλειος. Διὰ τὰ θαύματα. Τίνες δὲ ἦσαν αἱ θαυματοποιῖαι; Σωτηρία τῶν δεομένων· ἐτρέφοντο οἱ πεινῶντες καὶ ὁ τρέφων ἐπολεμεῖτο, ἠγείροντο οἱ νεκροὶ καὶ ὁ ζωοποιῶν ἐβασκαίνετο, δαίμονες ἀπηλαύνοντο καὶ ὁ ἐπιτάσων ἐπεβουλεύετο, λεπροὶ ἐκαθαρίζοντο καὶ κωλοὶ περιεπάτου, κωφοὶ ἤκουον καὶ τυφλοὶ ἀνέβλεπον, καὶ ὁ εὐεργετὴς ἐφυγαδεύετο. Καὶ τὸ τελευταῖον, θανάτῳ παρέδωκαν τὸν τὴν ζωὴν χαρισάμενον, καὶ ἐμαστίγουν τὸν ἐλευθερωτὴν τῶν ἀνθρώπων καὶ κατεδίκαζον τὸν κριτὴν τοῦ κόσμου».

Ὁ Λυτρωτὴς τοῦ κόσμου ἐφθονεῖτο ἀπὸ τοὺς Ἰουδαίους γιὰ τὰ θαύματα ποὺ πραγματοποιοῦσε. Ποιὲς ἦταν οἱ θαυματουργικὲς αὐτὲς πράξεις; Ἡ σωτηρία αὐτῶν ποὺ τὴν χρειάζονταν... Αὐτὸ εἶναι τὸ ἀπάνθρωπο πάθος τοῦ φθόνου. Τυφλὸ καὶ ἀδίστακτο. Βλέπει μοναδικὰς εὐεργεσίες. Πεινασμένοι νὰ τρέφονται μὲ τὴν ὕλικὴ καὶ τὴν πνευματικὴ τροφή. Νεκροὶ νὰ ἀνασταίνονται. Τυραννικὰ δαιμόνια νὰ ἐκδιώκονται. Ταλαίπωροι λεπροὶ νὰ καθαρίζονται ἀπὸ τὴν βασανιστικὴ τους νόσο. Χωλοὶ νὰ περπατοῦν. Κωφοὶ νὰ βρίσκουν τὴν ἀκοή τους καὶ τυφλοὶ νὰ ἀναβλέπουν. Καὶ οἱ φθονεροὶ ἀντὶ νὰ χαροῦν νὰ μηχανεύονται ὅ,τι χειρότερο. Ὑπάρχει μεγαλύτερη τύφλωση;

Ἡ εὐπρόσδεκτη προσευχή

Προνόμιο ἡ προσευχή. Ἐπικοινωνία ἀγάπης παιδιοῦ πρὸς Πατέρα. Ξεφεύγει ἀπὸ τὰ γνωστὰ πλαίσια τοῦ ψυχροῦ καθήκοντος. Ἡ προσευχή, ὅπως καὶ ἡ ἀγάπη, δὲν εἶναι προσταγὴ οὔτε ὑποχρέωση. Εἶναι ἀνάγκη τῆς ψυχῆς. Εἶναι ἡ ἀναπνοή της, τὸ ὄξυγόνο της. Ὅπως τὸ ψάρι δὲν μπορεῖ νὰ ζήσει παρὰ μέσα στὸ νερό, ἔτσι καὶ ἡ ψυχὴ δὲν μπορεῖ νὰ ζήσει, ἂν δὲν κολυμπᾷ ἀδιάκοπα μέσα στὸν ὠκεανὸ τῆς προσευχῆς, τῆς ἀγάπης καὶ ἐπικοινωνίας μὲ τὸν Θεό. Ἡ ἔλλειψή της ὑπογραμμίζει τὴν τραγικὴ ὀρφάνια τοῦ ἀνθρώπου ποῦ ἔχει διακόψει τὶς σχέσεις του μὲ τὸν Θεό.

Ἀλλὰ ἡ προσευχή ἔχει καὶ τὶς προϋποθέσεις της, γιὰ νὰ εἰσακουέται. Γιὰ νὰ εἶναι ἀποτελεσματικὴ. Πολλὰ πρότυπα προσευχομένων μᾶς παρουσιάζει ἡ Ἁγία Γραφή. Τὰ βρίσκουμε τόσο στὴν Παλαιὰ ὅσο καὶ στὴν Καινὴ Διαθήκη. Ἀπὸ τὸν προφητὰνακτα Δαβὶδ ὡς τὴν Χαναναία καὶ τὸν ἀπόστολο Παῦλο. Συγκεντρώνουν ὅλα τὰ στοιχεῖα τῆς ἀληθινῆς καὶ εὐπρόσδεκτης προσευχῆς. Δὲν θὰ μείνουμε ἐδῶ στὶς μεγάλες αὐτὲς μορφές. Θὰ σταθοῦμε γιὰ λίγο σὲ μιὰ ἄλλη ἄγνωστη μορφή ποῦ συγκεντρώνει στὴν ἰκεσία της, ἀπλὰ καὶ αὐθόρμητα, ὅλα τὰ βασικὰ στοιχεῖα τοῦ ἀληθῶς προσεύχεσθαι. Πρόκειται γιὰ ἓνα λεπρὸ ποῦ μᾶς παρουσιάζει ὁ εὐαγγελιστὴς Μάρκος (κεφάλαιο α΄ 40-45).

Ἄς ἀκούσουμε τὴν ἰκεσία του ποῦ τοῦ χάρισε τὴ θαυμαστὴ θεραπεία: **«Ἐρχεται πρὸς αὐτὸν (τὸν Ἰησοῦ) λεπρὸς παρακαλῶν αὐτὸν καὶ γονυπετῶν αὐτὸν καὶ λέγων αὐτῷ ὅτι ἐὰν θέλης, δύνασαι με καθαρῶσαι. Ὁ δὲ Ἰησοῦς σπλαγχνισθεὶς, ἐκτείνας τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἤψατο αὐτοῦ καὶ λέγει αὐτῷ· θέλω, καθαρῶσθαι.»**

Εὐγενικὴ μορφή ὁ λεπρὸς. Ἡ λέπρα, οἱ δοκιμασίες δὲν εἶχαν ὀργώσει μόνον τὸ σῶμα του. Εἶχαν πιὸ πολὺ καλλιεργήσει τὴν ψυχὴ του. Τὴν εἶχαν κάνει εὐφορὴ γῆ, ὥστε νὰ βλαστάνουν καὶ νὰ καρποφοροῦν τὰ σπέρματα τῆς ἀρετῆς. Ἡ παράκλησή του, ἡ ἰκεσία του στὸν Κύριο, περιέχει τρία βασικὰ στοιχεῖα τῆς προσευχῆς: Τὴν ταπείνωση, τὴν πίστη, τὴν ὑποταγὴ στὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Ἐρχεται ὄχι δικαιοματικὰ καὶ ἀλαζονικὰ. Ὅχι ἀπαιτητικὰ, ὑπεροπτικὰ, φαρισαϊκὰ. Συναισθάνεται τὴ δική του ἀδυναμία καὶ μικρότητα καὶ τὸ μεγαλεῖο τοῦ Κυρίου. Ἐρχεται **«παρακαλῶν καὶ γονυπετῶν»**.

Παρακαλεῖ γονατιστός, γιὰ νὰ δείξει τὴν δική του ἀναξιοτέτα μπροστὰ στὴ θεϊκὴ μεγαλειότητα. Δὲν γονατίζει μόνον τὸ σῶμα. Γονατίζει ἡ ψυχὴ.

Δὲν μοιάζει στὸν ἀγέρωχο Φαρισαῖο ποῦ ὑπεροπτικὰ **«σταθεὶς πρὸς ἑαυτὸν προσύχεται»**. Προσεύχεται ταπεινὰ σὰν τὸν τελώνη. Δὲν παραπονεῖται. Δὲν διαμαρτύρεται. Δὲν ἀγανακτεῖ γιὰ τὴν δοκιμασία του. Ἡ λέπρα τοῦ σώματος δὲν τὸν πανικοβάλλει. Τὸν τρομάζει ὄχι ἡ λέπρα τοῦ σώματος, ἀλλὰ ἡ λέπρα τῆς ψυχῆς. Τὴν ὑπερηφάνεια ποῦ μολύνει ὅσο τίποτε ἄλλο τὸν ἄνθρωπο, αὐτὴν τρέμει. Καὶ αὐτὴν ἀποφεύγει καὶ τώρα μπροστὰ στὸν ἱατρὸ τῶν ψυχῶν καὶ τῶν

σωμάτων.

Ἔτσι εἶναι. Ὁ Θεὸς ἀντιτάσσεται στοὺς ὑπερηφάνους. Πῶς νὰ εἰσακούσει τὴν προσευχὴ τοῦ Φαρισαίου ποῦ εἶναι γεμάτος ἀπὸ τὸν ἑαυτό του, προσεύχεται στὸν ἑαυτό του, ἔχει κέντρο τὸν ἑαυτό του καὶ δὲν ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ κανένα; Γίνεται ἴλεως, συμπαθὴς καὶ φιλάγαθος, οἰκτίρμων καὶ ἐλεήμων σὲ ἐκείνους ποῦ ἀναγνωρίζουν τὴν ἀδυναμία τους, τὶς ἐλλείψεις τους, ποῦ ἔχουν τελωνικὸ φρόνημα. Μὲ ὄχημα τὴν ταπείνωση ἡ προσευχὴ διασχίζει σὰν βέλος τοὺς αἰθέρες καὶ φθάνει ὡς τὸν θρόνο τῆς χάριτος. Καὶ ἀπὸ ἐκεῖ ἀντλεῖ ὁ προσευχόμενος **«εὐκαιρὸν βοήθειαν»**. Ὅπως ἔγινε καὶ μὲ τὸν ταπεινὸ λεπρὸ.

Τὴν μεγάλην του ταπείνωση συνοδεύει ἡ ἀκλόνητή του πίστη: **«Δύνασαί με καθαρῶσαι»**. Τί λέει; Δὲν ἔχω καμιὰ ἀμφιβολία. Εἶμαι βέβαιος, πῶς ἔχεις τὴ δύναμη νὰ με θεραπεύσεις. Δὲν ταλαντεύεται ὁ πιστὸς λεπρὸς. Ἐκείνο τὸ **«δύνασαι»**, ποῦ προφέρουν τὰ χεῖλη, πηγάζει ἀπὸ μιὰ ἀκλόνητη καρδιά. Καὶ ἡ πίστη αὐτὴ φέρνει τὸ ποθοῦμενο ἀποτέλεσμα. **«Εὐθέως ἀπῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ ἡ λέπρα καὶ ἐκαθαρίσθη»**. Ὁ Κύριος τὸν ἀντάμειψε ἀμέσως, ἀνάλογα μὲ τὸ μέγεθος τῆς πίστεώς του. Μὲ διαρκῆ ἰσχύ ἡ διακήρυξή Του: **«Πάντα ὅσα ἐὰν αἰτήσητε ἐν τῇ προσευχῇ πιστεύοντες, λήψετε»**.

Καὶ τὸ τρίτο στοιχεῖο ἦταν ἡ ἀπεριόριστη ὑποταγὴ στὴ θέληση τοῦ Ἰησοῦ. **«Ἐὰν θέλης»**. Μπορεῖς. Πάντα δύνασαι. Ναί, ἀλλὰ καὶ ἂν θέλεις. Τὸ ὅτι τὸ θέλω ἐγὼ δὲν σημαίνει, ὅτι πρέπει καὶ νὰ γίνει. Πρέπει νὰ τὸ θέλεις κι' Ἐσύ. Ἐσύ γνωρίζεις, ἂν ἀποτελεῖ συμφέρον μου, ἂν ὠφελεῖ καὶ τὴν ψυχὴ μου. Ἡ ἄπειρη σοφία Σου γνωρίζει, ἂν πρέπει νὰ ἰκανοποιηθεῖ τὸ αἴτημά μου. **«Ἐὰν θέλης»**, λοιπόν. Ἄν' Ἐσύ κρίνεις. Ἐγὼ ἐμπιστεύομαι σ' Ἐσένα, γι' αὐτὸ καὶ εἰρηνεύω σὲ ὅ,τι Ἐσύ θελήσεις καὶ ἀποφασίσεις. Ὅχι ὅπως ἐγὼ θέλω, ἀλλὰ ὅπως Ἐσύ κρίνεις, ἐπαναλαμβάνει κάθε φορὰ ἡ ταπεινὴ καὶ πιστὴ ψυχὴ.

«Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἀνθρωπὸς τις προσῆλθε τῷ Ἰησοῦ, ᾧ ὄνομα Ἰάειρος, καὶ αὐτὸς ἄρχων τῆς συναγωγῆς

ὑπῆρχε καὶ πεσὼν παρὰ τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ παρεκάλει αὐτὸν εἰσελθεῖν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, ὅτι θυγάτηρ μονογενῆς ἦν αὐτῷ ὡς ἑτῶν δώδεκα, καὶ αὕτη ἀπέθνησεν. Ἐν δὲ τῷ ὑπάγειν αὐτὸν οἱ ὄχλοι συνέπνιγον αὐτόν. Καὶ γυνὴ οὖσα ἐν ρύσει αἵματος ἀπὸ ἑτῶν δώδεκα, ἣτις ἰατροῖς προσαναλώσασα ὅλον τὸν βίον οὐκ ἴσχυσεν ὑπὲρ οὐδενὸς θεραπευθῆναι, προσελθοῦσα ὀπισθεν ἤψατο τοῦ κρασπέδου τοῦ ἱματίου αὐτοῦ, καὶ παραχρῆμα ἔστη ἡ ρύσις τοῦ αἵματος αὐτῆς. Καὶ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς· τίς ὁ ἀψάμενός μου; Ἀρνούμενων δὲ πάντων εἶπεν ὁ Πέτρος καὶ οἱ σὺν αὐτῷ ἐπιστάτα, οἱ ὄχλοι συνέχουσί σε καὶ ἀποθλίβουσι, καὶ λέγεις τίς ὁ ἀψάμενός μου; Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν· ἤψατό μου τις· ἐγὼ γὰρ ἔγνωνα δύναμιν ἐξελθοῦσαν ἀπ' ἐμοῦ. Ἰδοῦσα δὲ ἡ γυνὴ ὅτι οὐκ ἔλαθε, τρέμουσα ἤλθε καὶ προσπεσοῦσα αὐτῷ δι-

ΚΥΡΙΑΚΗ 8 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

Ζ' ΛΟΥΚΑ

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ Λουκ. ν' 41-56

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Ἐβρ. β' 2-10

ἦν αἰτίαν ἤψατο αὐτοῦ ἀπήγγειλεν αὐτῷ ἐνώπιον παντὸς τοῦ λαοῦ, καὶ ὡς ἴαθη παραχρῆμα. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῇ· θάρσει,

θύγατερ, ἡ πίστις σου σέσωκέ σε· πορεύου εἰς εἰρήνην. Ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος ἔρχεται τις παρὰ τοῦ ἀρχισυναγώγου λέγων αὐτῷ ὅτι τέθνηκεν ἡ θυγάτηρ σου· μὴ σκύλλε τὸν διδάσκαλον. Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀκούσας ἀπεκρίθη αὐτῷ λέγων· μὴ φοβοῦ· μόνον πίστευε, καὶ σωθήσεται. Ἐλθὼν δὲ εἰς τὴν οἰκίαν οὐκ ἀφῆκεν εἰσελθεῖν οὐδένα εἰ μὴ Πέτρον καὶ Ἰωάννην καὶ Ἰάκωβον καὶ τὸν πατέρα τῆς παιδὸς καὶ τὴν μητέρα. Ἐκλαίον δὲ πάντες καὶ ἐκόπτοντο αὐτήν. Ὁ δὲ εἶπε· μὴ κλαίετε· οὐκ ἀπέθανεν, ἀλλὰ καθεύδει. Καὶ κατεγέλων αὐτοῦ, εἰδότες ὅτι ἀπέθανεν. Αὐτὸς δὲ ἐκβαλὼν ἔξω πάντας καὶ κρατήσας τῆς χειρὸς αὐτῆς ἐφώνησε λέγων· ἡ παῖς, ἐγείρου. Καὶ ἐπέστρεψε τὸ πνεῦμα αὐτῆς, καὶ ἀνέστη παραχρῆμα, καὶ διέταξεν αὐτῇ δοθῆναι φαγεῖν. Καὶ ἐξέστησαν οἱ γονεῖς αὐτῆς. Ὁ δὲ παρήγγειλεν αὐτοῖς μηδεὶν εἰπεῖν τὸ γεγονός».

ΠΟΡΕΙΑ ΠΙΣΤΕΩΣ

«Ἡ πίστις σου σέσωκέ σε».

Γιὰ δύο θαῦματα πίστεως μᾶς κάνει λόγο ἡ σημερινὴ περικοπὴ τοῦ Εὐαγγελίου.

Τὸ πρῶτο: Ἡ θεραπεία μιᾶς γυναίκας πού χρόνια ἔπαχε ἀπὸ ἀκατάσχετη αἱμορραγία.

Τὸ δεύτερο: Ἡ ἀνάστασις τῆς κόρης τοῦ Ἰαείρου.

Πρὶν ὅμως γίνει τὸ θαῦμα αὐτό, πηγαίνοντας στὸ σπίτι τοῦ Ἰαείρου, γίνεται τὸ θαῦμα στὴν δυστυχισμένη ἐκείνη ἄρρωστη γυναίκα.

Μὲ μεγάλη πίστη πλησίασε τὸν Χριστό. Καὶ ἡ εὐλαβική της πίστη τὴν κάνει νὰ ἀκουμπήσει μόνο τὸ ἄκρο τοῦ χιτῶνα τοῦ Κυρίου. Καὶ ἀμέσως σταμάτησε ἡ αἱμορραγία της. Ὅταν στὴ συνέχεια ἡ θεραπευμένη γυναίκα ἔκανε τὴν ὁμολογία της γιὰ τὸ θαῦμα, ὁ Κύριος εἶπε: Ἡ πίστις σου σὲ ἔσωσε.

«Ἡ πίστις σου σέσωκέ σε». Μὲ αὐτὰ τὰ λόγια Του ὁ Κύριος τονίζει τὴν μεγάλη καὶ δυνατὴ πίστη τῆς αἱμορροούσας. Εἶναι ὡς νὰ τῆς λέει: τὴν θεραπεία σου δὲν τὴν πέτυχε μετὰ τὴν ἐπαφὴ τοῦ χεριοῦ σου στὸ ροῦχο μου, ἀλλὰ μετὰ τὴν ἐπαφὴ τῆς πίστεώς σου, στὸ θεϊκό μου πρόσωπο. Ἡ πίστις σου λοιπόν, σὲ ἔσωσε.

Ὁ Ἰησοῦς ζητᾷ ἀπὸ μᾶς πίστη. Τίποτε ἄλλο δὲν μπορεῖ νὰ κρατήσει τοὺς ἀνθρώπους κοντὰ Του, παρὰ ἡ μεγάλη πίστη. Ἡ ζωντανὴ καὶ ἔμπρακτε πίστη, πού εἶναι ἡ ὄρασις τῆς ψυχῆς, ἡ ἔκτι ἀίσθησις. Μόνο μ' αὐτὴ τὴν ἀίσθησις μποροῦν νὰ τὸν γνωρίσουν καὶ νὰ τὸν ζήσουν οἱ ἀνθρωποί. Γι' αὐτὸ καὶ ὁ Χριστὸς μετὰ ὅσα μᾶς εἶπε καθιερώσει τὴν πίστη, ὡς ἀπόλυτη ἀρχὴ στὸν Χριστιανισμό.

Ἄς ἀναφέρουμε τρεῖς κατηγορηματικὲς διαβεβαιώσεις Του, πού ἔκανε ὁ ἴδιος σὲ ἀνθρώπους ὡς κι ἐμᾶς.

Ἡ πρώτη: «Εἰ δύνασαι πιστεῦσαι, πάντα δυνατὰ τῷ πιστεύοντι» (Μάρκ. θ' 23).

Ἡ δεύτερη: «Ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ τὰ ἔργα ἃ ἐγὼ ποιῶ κάκεινος ποιήσει καὶ μείζονα τούτων ποιήσει» (Ἰωάν. ιδ' 12).

Ἡ τρίτη: «Εἰ ἔχετε πίστιν ὡς κόκκον συνάπεως, ἐλέγετε ἂν τῇ συκαμίνῳ ταύτῃ, ἐκριζώθητι καὶ φυτεύθητι ἐν τῇ θαλάσῃ, καὶ ὑπήκουσεν ἂν ὑμῖν» (Λουκᾶ ιζ' 6).

Καὶ οἱ τρεῖς διαβεβαιώσεις εἶναι ἢ μία πιδ κατηγορηματικὴ καὶ ἀπόλυτη ἀπὸ τὴν ἄλλη.

Εἶναι λοιπὸν ἡ πίστη μιὰ δύναμη καταπληκτικὴ, πού πετυχαίνει ὑπερφυσικὰ κατορθώματα. Δηλαδὴ τὰ πιδ παράδοξα, τὰ πιδ ἀπίθανα, τὰ πιδ ἀπίστευτα πράγματα, μᾶς λέει ὁ Κύριος, ὅτι εἶναι δυνατόν νὰ γίνουν μετὰ τὴν πίστη.

Γι' αὐτὸ καὶ ἡ πορεία τοῦ Χριστιανοῦ πάνω στὴ γῆ, εἶναι πορεία πίστεως. Δὲν ρυθμίζει τὴ ζωὴ του ὁ ὀρθολογισμὸς ἀλλὰ ἡ ζωντανὴ πίστη στὸ πρόσωπο τοῦ Χριστοῦ. Δὲν μένει στὴ φυσικὴ γνώσις ἀλλὰ προχωρεῖ σὲ μιὰ πνευματικὴ ὑπερφυσικὴ θεώρησις τῶν πάντων. Γιατὶ ἡ «πίστις εἶναι ἡ ἀδίστακτε καὶ ἀκλόνητε πεποίθησις στὴν πραγματικὴ ὑπαρξὴ ἀγαθῶν τὰ ὅποια ἐλπίζουμε. Ἀπόδειξις καὶ βεβαιότητα γιὰ πράγματα πού δὲν βλέπονται μετὰ τὰ μάτια τοῦ σώματος καὶ ὅμως εἶναι ὡς νὰ τὰ βλέπουμε μετὰ τὰ μάτια μας καὶ νὰ τὰ πιάνουμε μετὰ τὰ χέρια μας» (Ἐβρ. ια' 1).

Εἶναι δηλαδὴ ἡ πίστη μιὰ ὑπερφυσικὴ γνώσις, ἕνας θεῖος φωτισμὸς, μιὰ λάμψη στὸ ἐσωτερικὸ τῆς ψυχῆς μας καὶ ἕνα θεϊκὸ φῶς στὴν πορεία τῆς ζωῆς μας.

Εὐτυχισμένος ὅποιος ἀπέκτησε τὴν πνευματικὴ αὐτὴ ὄρασις τῆς πίστεως καὶ ἡ πορεία τῆς ζωῆς του εἶναι πορεία πίστεως.

Γιατὶ ὁ Χριστιανὸς αὐτὸς δὲν ζεῖ τὴ φτωχὴ καὶ ἀμαρτωλὴ ζωὴ τῶν αἰσθήσεων, ἀλλὰ τὴν ὑπερφυσικὴ ζωὴ τῆς πίστεως καὶ τῆς χάριτος.

Ἔτσι ἕνας πιστὸς νέος μέσα στὴ δουλειά του, μπορεῖ νὰ σταθεῖ τίμιος καὶ ἀκέραιος, γιατί πιστεύει στὴν παρουσία τοῦ Θεοῦ. Καὶ μιὰ νέα κοπέλα μπορεῖ νὰ κρατήσει τὸν θησαυρὸ τῆς ἀγνότητός της μετὰ τὸν ἴδιο τρόπο.

Ἀλλὰ ἄς μὴν ξεχνᾶμε ὅτι ἡ πίστη ἦταν τὸ μεγάλο καὶ δυνατό ὄπλο, πού μ' αὐτὸ οἱ Πατέρες μας νίκησαν σ' ὅλους τοὺς ἀγῶνες καὶ τὸ 1940-41. Τὸ ΟΧΙ ἐκεῖνο πού ἀκούστηκε τότε ἦταν κραυγὴ πίστεως. Καὶ μετὰ τὴν πίστη στὴν βοήθεια τοῦ Θεοῦ καὶ στὴ χάρη τῆς Παναγίας, νίκησαν.

Ἔχουμε ἄραγε σήμερα τὴν πίστη τῶν Πατέρων μας; Πιστεύουμε ὡς τὸν Ἰάειρο, ὡς τὴν αἱμορροούσα; Ἄν ὄχι, ἄς ἰκετεύουμε τὸν Κύριο μετὰ τὰ λόγια τῶν μαθητῶν Του: «Κύριε πρόσθεσ ἡμῖν πίστιν» (Λουκ. ιζ' 5).

«Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, νομικός τις προσῆλθε τῷ Ἰησοῦ πειράζων αὐτὸν καὶ λέγων· διδάσκαλε, τί ποιήσας

ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσω; ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτόν· Ἐν τῷ νόμῳ τί γέγραπται; πῶς ἀναγινώσκεις; ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· ἀγαπήσεις Κύριον τὸν Θεόν σου ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς διανοίας σου, καὶ τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν· εἶπε δὲ αὐτῷ· ὀρθῶς ἀπεκρίθης· τοῦτο ποίει καὶ ζήσῃ. ὁ δὲ θέλων δικαιῶν ἑαυτὸν εἶπε πρὸς τὸν Ἰησοῦν· καὶ τίς ἐστὶ μου πλησίον; ὑπολαβὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· ἄνθρωπός τις κατέβαινεν ἀπὸ Ἱερουσαλήμ εἰς Ἱεριχὼ, καὶ λησταῖς περιέπεσεν· οἱ καὶ ἐκδύσαντες αὐτὸν καὶ πληγὰς ἐπιθέντες ἀπῆλθον ἀφέντες ἡμιθανῆ τυγχάνοντα. κατὰ συγκυρίαν δὲ ἰε-

ΚΥΡΙΑΚΗ 15 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ ΗΉ ΛΟΥΚΑ

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΛΟΥΚ. 1' 25-37
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Ἐφεσ. β' 4-10

ρεὺς τις κατέβαινεν ἐν τῇ ὁδῷ ἐκείνῃ, καὶ ἰδὼν αὐτὸν ἀντιπαρῆλθεν. ὁμοίως δὲ καὶ Λευΐτης γενόμενος κατὰ τὸν

τόπον, ἔλθων καὶ ἰδὼν ἀντιπαρῆλθε. Σαμαρείτης δὲ τις ὁδεύων ἦλθε κατ' αὐτόν, καὶ ἰδὼν αὐτὸν ἐσπλαγχνίσθη, καὶ προσελθὼν κατέδησε τὰ τραύματα αὐτοῦ ἐπιχέων ἔλαιον καὶ οἶνον, ἐπιβιάσας δὲ αὐτὸν ἐπὶ τὸ ἴδιον κτῆνος ἤγαγεν αὐτὸν εἰς πανδοχεῖον καὶ ἐπεμελήθη αὐτοῦ· καὶ ἐπὶ τὴν αὔριον ἐξελθὼν, ἐκβαλὼν δύο δηνάρια ἔδωκε τῷ πανδοχεῖ καὶ εἶπεν αὐτῷ· ἐπιμελήθητι αὐτοῦ, καὶ ὅ,τι ἂν προσδαπανήσῃς, ἐγὼ ἐν τῷ ἐπανέρχεσθαί με ἀποδώσω σοι. τίς οὖν τούτων τῶν τριῶν πλησίον δοκεῖ σοι γεγονέναι τοῦ ἐμπεσόντος εἰς τοὺς ληστές; ὁ δὲ εἶπεν· ὁ ποιήσας τὸ ἔλεος μετ' αὐτοῦ. εἶπεν οὖν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Πορεύου καὶ σὺ ποίει ὁμοίως».

ΜΑΘΕΤΕ ΝΑ ΑΓΑΠΑΤΕ

«Ἰδὼν αὐτὸν ἐσπλαγχνίσθη».

Σκύβει ἐπάνω του μὲ πόνο καὶ παρατηρεῖ τὸν πληγωμένο. Δὲν τὸν ξέρει καθόλου. Τὸ μόνο ποὺ καταλαβαίνει ἀπὸ τὴ φυσιογνωμία καὶ τὴν ἐνδυμασία του εἶναι ὅτι ἀνήκει σὲ φυλὴ ἐχθρική: τοὺς Ἰουδαίους.

Μάθετε ν' ἀγαπᾶτε ὅλους ἀνεξαιρέτως.

Καὶ τοὺς γνωστούς καὶ τοὺς ἀγνώστους σας, καὶ τοὺς φίλους καὶ τοὺς ἐχθρούς σας, μικροὺς καὶ μεγάλους, γέρους καὶ παιδιά. Γιατὶ ὅλοι εἶναι παιδιά τοῦ Θεοῦ. Ἀγαπᾶτε ὁλόψυχα τὸν κάθε ἄνθρωπο, ποὺ βρίσκεται κοντά σας. Καὶ τὸν ἀπλοϊκὸ γέροντα τῆς συνοικίας καὶ τὸν δύστροπο γείτονά σας. Καὶ τὸν συνεργάτη σας, ποὺ σᾶς φέρεται ἐγκάρδια, καὶ τὸν ἄλλο ποὺ περνάει συνήθως βαρὺς. Μάθετε νὰ προσφέρετε πλούσια, χωρὶς καμιὰ ἀπαίτηση, τὴν ἀγάπην σας πρὸς ὅλες τὶς κατευθύνσεις. Ἰδιαίτερα μὴν τὴν ἀρνηθεῖτε ποτὲ σ' ὅποιον πονεῖ καὶ θλίβεται καὶ ἔχει τὴν ἀνάγκη σας. Μάθετε νὰ ἀναγνωρίζετε στὸ πρόσωπο τοῦ κάθε ἀνθρώπου, τοῦ μακρινοῦ ἢ κοντινοῦ σας, τὴν εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ.

Καὶ πρὸ παντὸς μὴ μένετε σ' ἓνα ἀόριστο αἶσθημα συμπάθειας.

Μάθετε ν' ἀγαπᾶτε ἔμπρακτα καὶ ἥρωικά.

Τὰ ἔργα ἀποδεικνύουν τὴ γνησιότητα τῆς ἀγάπης. Ὅποιοι ἀγαπᾶ εἰλικρινᾶ ἀνασκουμπώνεται, ἐνεργεῖ, προσφέρει κάτι: χρόνο, χρήμα, κόπο, ἔννοια, φροντίδες. Προσέξτε πόσο προσπάθησε καὶ πόσο κόπιασε ὁ καλὸς Σαμαρείτης. Μιὰ ἀγάπη ποὺ δὲν στοιχίζει κατὰ κανὸν εἶναι νοθευμένη ἀγάπη. Πόσο συχνὰ τὸ λησμονοῦμε αὐτό! Προσπαθοῦμε ν' ἀγαπᾶμε, ἀλλὰ μὲ τὸ ἀζημίωτο.

Λοιπόν, ἂς μὴ ξεγελάμε τὸν ἑαυτό μας. Τὰ αἰσθημάτά μας εἶναι ψεύτικα, ἂν δὲν συνοδεύονται ἀπὸ πράξεις. Ἄς φροντίσουμε νὰ προσφέρουμε κάτι οὐσιαστικότερο ἀπὸ λόγια. Νὰ κινητοποιήσουμε τὰ χέρια μας, τὰ πόδια μας, τὰ λίγα ἔστω χρήματά μας, νὰ ἐπιστρατεύσουμε τὶς γνωριμίες μας, τὴ δραστηριότητα, τὴν ἐφευρετικότητά μας. Ἡ ἀγάπη μας πρέπει νὰ γίνῃ πρὸ συγκεκριμένη, πρὸ μεθοδική, πρὸ πρακτική, πρὸ ἥρωική. Καὶ νὰ κάνει

σωστὸ καὶ πλήρες τὸ καλὸ. Ὁ Σαμαρείτης δὲν ἠσύχασε προτοῦ τακτοποιήσει ὅσο τὸ δυνατόν καλύτερα τὸν «ἐμπεσόντα» στοὺς ληστές.

Καὶ κάτι ἀκόμη μᾶς τονίζει τὸ παράδειγμα τοῦ Καλοῦ Σαμαρείτη.

Μάθετε ν' ἀγαπᾶτε χωρὶς καμιὰ ἀπαίτηση.

Χωρὶς νὰ ζητήσετε ποτὲ ἀνταλλάγματα ἢ τὸν θαυμασμὸ τῶν ἀνθρώπων. Ὁ τραυματίας καὶ καταλυστευμένος ζήτημα ἦταν, ἂν θὰ ζοῦσε, ἂν θὰ τὸν ξανασυναντοῦσε ποτέ, γιὰ νὰ τοῦ πεῖ «εὐχαριστῶ». Κανένα μάτι δὲν ἔβλεπε τὴν προσπάθειά του ὥστε νὰ τὸν ἐπαινέσει. Αὐτὴ εἶναι ἡ γνήσια ἀγάπη. Κινεῖται μὲ ζῆλο μέσα στὴ σιωπὴ καὶ τὴ σεμνότητα, χωρὶς ἰδιοτελεῖς ὑπολογισμούς. Αὐτὸ πρέπει πολὺ νὰ τὸ προσέξουμε ὅλοι καὶ συνεχῶς νὰ ἐξαγνίζουμε τὴν ἀγάπην μας, γιὰτὶ εὐκόλα νοθεύεται ἀπὸ ἐγωιστικὰ κίνητρα. Νὰ βοηθήσω πρόθυμα τὸν ἄλλο, ὅχι γιὰ νὰ ἔχω στὸ μέλλον τὴν εὐνοια ἢ τὴν ὑποστήριξή του. Νὰ γίνω θυσία γιὰ κάποιον ἀδελφό μου, χωρὶς καμιὰ διάθεση νὰ γίνῃ γνωστὸ, χωρὶς καμιὰ ἀπαίτηση νὰ μοῦ τὸ ἀναγνωρίσουν. Μακριὰ ἀπὸ τὶς πράξεις καλοσύνης ἢ ὀποιαδήποτε σκοπιμότητα. Διότι κατεβάζει τὴν ἀγάπην ἀπὸ τὸ οὐράνιο ὕψος τῆς σιῆς λαοῦ τῆς γῆς. Ἀπὸ βασιλίσα τῶν ἀρετῶν τὴν καταντᾶ δούλη τοῦ πρὸ μιανοῦ πάθους, τοῦ ἐγωισμοῦ.

Μάθετε ν' ἀγαπᾶτε γνήσια μᾶς τονίζει ὁ Καλὸς Σαμαρείτης.

Αὐτὸν εἰκονίζει ἡ παραβολή. Αὐτὸς ἔσκυψε μὲ γνήσια ἀγάπην πάνω στὴν καταλυστευμένη ἀπὸ τὴν ἁμαρτία ἀνθρωπότητα καὶ τὴν πόνεσε καὶ τὴν ἔπλυσε «τῷ ἰδίῳ του αἵματι» καὶ τὴν ἔσωσε. Ἄς ἀνοίξουν λοιπὸν διὰ πλατὰ οἱ καρδιές μας καὶ ἂς τὶς γεμίσει ἡ προσαγῆ του: Μάθετε ν' ἀγαπᾶτε ὅλους τοὺς ἀνθρώπους, ἔμπρακτα καὶ ἥρωικά, μὲ εἰλικρίνεια καὶ ἀνιδιοτέλεια. Σύμφωνα μὲ τὸ παράδειγμα ποὺ σᾶς ἔδωσα μὲ τὴν σημερινὴ παραβολή μου καὶ τὴ ζωὴ μου.

ΔΙΑΛΟΓΟΣ με τούς ἀναγνώστες μας

Ἀγάπη χωρίς ἀγιότητα;

«Γράψατε πὼς δὲν ὑπάρχει ἀληθινὴ ἀγάπη χωρίς ἀγιότητα. Ὅ,τι ὀνομάζουν σήμερα οἱ πολλοὶ ἀγάπη καὶ δὲν ἔχει κέντρο τῆς καὶ σκοπὸ τὸν Θεὸ πρῶτα καὶ τὸν ἄνθρωπο μετὰ, πρέπει νὰ βάλουμε πολλὰ ἐρωτηματικὰ γιὰ τὴν γνησιότητα καὶ αὐθεντικότητά τῆς. Ὅποιος νομίζει πὼς ἀγαπάει καὶ γίνεται σκλάβος σ' ἓνα πρόσωπο καὶ κάνει τὴν πνευματικὴ του ἐλευθερία καὶ ὁ δεσμὸς του μεταβάλλεται σὲ δεσμιὰ, δεσμιὰ τυραννικὰ, πρέπει σοβαρὰ νὰ διερωτηθεῖ γιὰ τὴν ποιότητα μιᾶς τέτοιας κατ' ἐπίφραση ἀγάπης. Ἡ ἀγάπη δὲν εἶναι στιγμιαία καὶ παροδικὴ συγκίνηση, δὲν γεννιέται ἀπὸ τὴν γοητεία ἢ τὴ φιλαρέσκεια, δὲν μεταβάλλει τὸν ἄνθρωπο σὲ νευρόσπαστο καὶ δὲν τοῦ ἀφαιρεῖ τὴν κριτικὴ σκέψη. Ἡ ἀληθινὴ ἀγάπη δὲν εἶναι αὐτοφυής, δὲν φύεται σὲ λασπερὸ ἔδαφος. Θέλει καλλιέργεια. Χρόνο γιὰ νὰ ωριμάσει εὐγεστους καρπούς. Εὐκράτο κλίμα καὶ καθαρὴ ἀτμόσφαιρα, γιὰ νὰ ἀναπτυχθεῖ. Ἡ ἀγάπη, μὲ ἄλλα λόγια, δὲν εἶναι μιὰ μεμονωμένη ἀρετὴ. Προϋποθέτει καὶ πολλὰς ἄλλες ἀρετὲς καὶ συγχρόνως φανερῶνει πλῆθος ἄλλων ἀρετῶν. Εἶναι, θὰ λέγαμε, ἀνθοδέσμη, σὲ μιὰ παναρμόνια σύνθεση ποὺ περικλείει τὴν εἰλικρίνεια, τὴν καθαρότητα τῶν αἰσθημάτων, τὴν ἀγνότητα, τὴν ἀγιότητα, μὲ μιὰ λέξη τὴν ταπεινότητα. Αὐτὴ τὴν προστατεύει ἀπὸ τὴν νόθευση, τὴν πλαστογράφηση καὶ τὴν παραχάραξη. Πυκνὲς ἔννοιες ποὺ νομίζω, πὼς θέλουν περισσότερες διευκρινήσεις».

Πράγματι ὁ κίνδυνος τῆς νοθείας εἶναι πάντα ἀπειλητικὸς ἰδιαίτερα σὲ ἐποχὲς κρίσεως τῶν πνευματικῶν καὶ ἠθικῶν ἀξιών. Σὲ τέτοιες ἐποχὲς τὸ κίβδηλο ἀπειλεῖ νὰ ἐκτοπίσει τὸ γνήσιο. Καὶ αὐτὴ εἶναι ἡ πιὸ μεγάλη ἀπειλή: ἡ παραποίηση καὶ ἡ πλαστογράφηση τῶν ἀληθινῶν ἀξιών καὶ μάλιστα τῆς κορυφαίας ποὺ δὲν εἶναι ἄλλη ἀπὸ τὴν ἀγάπη. Δὲν ὑπάρχει ἄλλη μεγαλύτερη ἀξία, ποὺ νὰ κακοπάθησε τόσο πολὺ στὶς ἡμέρες μας, ὅσο ἡ ἀγάπη. Ὅλοι μιᾶνε γιὰ ἀγάπη, ὅλοι ἀναζητοῦν τὴν ἀγάπη καὶ σχεδὸν ὅλοι δὲν γνωρίζουν τὴν πραγματικὴ ἀγάπη. Τὴν ἀπομονώνουν ἀπὸ τὴν πηγὴ τῆς, τὸν Θεὸ, τὴν ἀγιότητα, ἀπὸ τὴν θυσία καὶ τὴν ἀπάρνηση τοῦ ἐγωισμοῦ καὶ τὴν ἀναζητοῦν στὸν αἰσθησιασμό, στὴν προσωπικὴ τους ἱκανοποίηση. Παίρνουν γιὰ ἀγάπη τὸν σαρκικὸ πόθο ποὺ μόνο ἀγάπη δὲν εἶναι. Τὸ τονίζουμε. Δὲν ὑπάρχει ἀληθινὴ ἀγάπη χωρίς ἀγιότητα. Γι' αὐτὸ καὶ ἡ πιὸ μεγάλη ἀπειλή κατὰ τῆς ἀγάπης εἶναι ὁ ἐγωκεντρισμός, ἡ ἀπουσία δηλαδὴ τῆς ἀληθινῆς ἀγιότητας. Ἐγωισμὸς καὶ ἀγάπη εἶναι ἀδύνατο νὰ συνυπάρξουν. Ἡ ἀγάπη ἢ γνήσια ἀποκλείει τὸν ἐγωισμὸ καὶ ὁ ἐγωισμὸς ἀποκλείει τὴν ἀγάπη. Ἄν δὲν ἀποδεσμευθεῖ κανεὶς ἀπὸ τὸν

ἐγωισμὸ δὲν μπορεῖ νὰ ἀγαπήσει. Ὁ ἐγωιστὴς δὲν ἀγαπᾷ κανένα ἄλλον ἐκτὸς ἀπὸ τὸν ἑαυτὸ του. Καὶ ὅταν λέει πὼς ἀγαπᾷ τὸν ἄλλο, διὰ μέσου τοῦ ἄλλου τὸν ἑαυτὸ του πάλι ἀγαπᾷ. Ἡ ἀγάπη του εἶναι ψεύτικη. Εἶναι ἀναδίπλωση στὸν ἑαυτὸ του. Δὲν εἶναι τίποτα περισσότερο ἀπὸ μιὰ καμουφλαρισμένη αὐτοϊκανοποίηση καὶ ἓνα ναρκισσισμὸ. Καὶ αὐτὴ ἡ ἀπουσία τῆς αὐθεντικῆς ἀγάπης εἶναι ἡ χειρότερη σκλαβιά.

Ἐδῶ ἀκριβῶς βρίσκεται ὁ λυτρωτικὸς ἢ ἀπελευθερωτικὸς χαρακτήρας τῆς ἀγάπης, τῆς στενὰ συνδεδεμένης μὲ τὴν ἀγιότητα. Απομυζᾷ ὁ ἐγωισμὸς καὶ ἀχόρταστος μένει. Προσφέρει ἡ ἀγάπη καὶ πλουτίζει καὶ πλουτίζεται. Θέλει ὁ ἐγωιστὴς ὅλοι νὰ τὸν προσκυνοῦν καὶ τὸν ὑπηρετοῦν καὶ ἀποξενώνεται ψυχικὰ ἀπὸ ὅλους. Ἐνα θλιβερὸ αὐτοκρατορικὸ ἐγώ, χωρὶς στέμμα καὶ ὑπέκουος. Μόνος, μονώτατος καὶ μοναχικός. Ποτάμι ποὺ ξεχύνεται ἡ ἀπελευθερωμένη ἀπὸ τὴν ἐγωπάθεια ἀγάπη κάνει τὴν ἔρημο παράδεισο. Συγκρατεῖ τὰ νερά του ὁ ἐγωισμὸς καὶ δημιουργεῖ τέλματα πνιγνῆ. Ὑψώνει τείχη ὁ ἐγωισμὸς ἀνάμεσα στοὺς ἀνθρώπους καὶ φυλακίζει τὶς καρδιὲς καὶ τὶς κάνει νὰ ἀσφυκτιοῦν. Γκρεμίζει τὰ τείχη τοῦ μονωτισμοῦ ἡ ἀγάπη καὶ πλησιάζει τὶς καρδιές.

Νὰ γιατί εἴπαμε, πὼς ἂν δὲν προχωρήσει κανεὶς στὶς κορυφὲς τῆς ἀγιότητας **«ἅγιος ἐν πάσῃ ἀναστροφῇ»** (Α΄ Πέτρ. α΄ 15), ἂν δὲν ἀγαπήσει ἐξ ὅλης ψυχῆς καὶ καρδίας τὸν Θεὸ, δὲν μπορεῖ νὰ ἀγαπήσει ἀληθινά. Ὁ ἅγιος, ποὺ ἔχει ἀπαρνηθεῖ τὸν παλαιὸ ἑαυτὸ του **«σὺν τοῖς παθήμασι καὶ ταῖς ἐπιθυμίαις»** (Γαλατ. ε΄ 24) καὶ ἔχει συνδεθεῖ ἀδιάσπαστα μὲ τὴν πηγὴ παντὸς ἀγαθοῦ, τὸν Θεὸ τῆς ἀγάπης, μπορεῖ νὰ ἀγαπήσει ἀληθινά. Μᾶς τὸ ὑπογραμμίζει ὁ Εὐαγγελιστὴς τῆς ἀγάπης: **«Πᾶς ὁ ἐν αὐτῷ μένων οὐχ ἁμαρτάνει»** (Α΄ Ἰωάν. γ΄ 6). Ἐφ' ὅσον ὁ ἄνθρωπος διατηρεῖ ὀργανικὴ ἐνότητα μὲ τὸν Χριστό, ζεῖ ἐν Χριστῷ, δὲν ἁμαρτάνει πρωτίτως κατὰ τῆς ἀγάπης. Ἐδῶ βρίσκεται ἡ ἀληθινὴ ἀγιότητα καὶ μᾶς ὑπενθυμίζει μιὰ μεγάλη ἀλήθεια: Ὁ καθένας δὲν ἀποτελεῖ μεμονωμένο ἄτομο. Εἴμαστε μέλη τοῦ μυστικοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ. Μαζὶ μὲ τούς ἄλλους ἀπαρτίζουμε μιὰ κοινότητα, τὴν κοινωνία τῶν ἁγίων, τὴν στρατευομένη Ἐκκλησία.

Ἔτσι ὁ κάθε ἄνδρας καὶ ἡ κάθε γυναῖκα ἀνήκουν στὸ ἴδιο σῶμα. Ἐχουν λάβει μὲ τὸ ἅγιο βάπτισμα τὰ ἴδια πνευματικὰ χαρίσματα. Εἶναι καλεσμένοι νὰ ζήσουν τὴ ζωὴ τῆς ἀγιότητος σὲ ὅλη τὴν ἀναστροφή τους. Νὰ γιατί οἱ σχέσεις μεταμορφώνονται καὶ ἐξαγιαζονται. Τίποτα τὸ μικρὸ, τὸ ὑποκριτικὸ, τὸ παγιδευτικὸ. Ὁ κάθε ἄνδρας καὶ ἡ κάθε γυναῖκα εἶναι μέλος ἅγιο καὶ σεβαστὸ τοῦ Χριστοῦ. Ἐνα τέτοιο ἅγιο μέλος εἶναι κατὰ πάντα σεβαστό. Καὶ ἡ ἀγάπη ἢ χριστιανικὴ ὄχι μόνο δὲν πράττει, ἀλλὰ οὔτε κἂν **«λογίζεται τὸ κακόν»** (Α΄ Κορινθ. ιγ΄ 5).

Τὸ σῶμα ἀξίζει;

Μὴν ἀνεχθεῖς κανέναν ἀπὸ ἐκείνους, ποὺ λένε πῶς τὸ σῶμα εἶναι ἀποξενωμένο ἀπὸ τὸν Θεό. Αὐτοί, ποὺ παραδέχονται πῶς τὸ σῶμα εἶναι ἀποξενωμένο ἀπὸ τὸν Θεό καὶ πῶς σ' αὐτὸ τὸ ἀποξενωμένο σῶμα κατοικεῖ ἡ ψυχὴ, αὐτοὶ εἶναι πρόθυμοι νὰ παραδώσουν τὸ σῶμα στὴν ἁμαρτία.

Γιατί κατηγοροῦν τὸ θαυμάσιο αὐτὸ σῶμα; Τί τοῦ λείπει ἀπὸ ἀπόψεως ὠραιότητας; Ποιὸ μέλος του δὲν εἶναι κατασκευασμένο μὲ τέχνη; Δὲν θᾶπρεπε, πρὶν βγάλουν τὴν κρίση τους, νὰ προσέξουν τὴν φωτεινότητα τῶν ματιῶν; Καὶ δὲν θᾶπρεπε νὰ θαυμάσουν τὴν πλάγια θέση τῶν αὐτιῶν, ποὺ εἶναι ἐκεῖ τοποθετημένα γιὰ νὰ δέχονται ἄνετα τοὺς ἥκους; Καὶ τὸ ὅτι ἡ ὄσφρηση διακρίνει τοὺς ἀτμούς καὶ ἀντιλαμβάνεται τὶς ἀναθυμιάσεις; Καὶ τὸ πῶς ἡ γλῶσσα ἐξυπηρετεῖ δυὸ πράγματα, τὴν γεύση καὶ τὴν ὁμιλία; Καὶ ἀκόμα τὸ ὅτι ὁ πνεύμονας, μολοντί βρίσκεται στὸ ἀπόκρυφο βάθος, ἀναπνέει ἀκατάπαυστα τὸν ἀέρα; Ποιὸς ἔδωσε στὴν καρδιὰ τοὺς ἀδιάκοπους παλμούς; Ποιὸς ἔκανε τὸ τόσο πολὺπλοκο σύστημα τῶν φλεβῶν καὶ τῶν ἀρτηριῶν; Ποιὸς συναρμολόγησε τὰ ὅσα μὲ τὰ νεῦρα;

Μὴ μοῦ πείς πῶς τὸ σῶμα εἶναι ἡ αἰτία τῆς ἁμαρτίας. Γιατί, ἂν τὸ σῶμα εἶναι ἡ αἰτία τῆς ἁμαρτίας, τότε γιατί δὲν ἁμαρτάνει ὁ νεκρὸς; Βάλε στὸ χέρι αὐτοῦ, ποὺ πρὶν ἀπὸ λίγο πέθανε, ἓνα ξίφος. Φόνος δὲν πρόκειται νὰ γίνει. Μπροστὰ ἀπὸ τὸν πεθαμένο ἂς παρελάσουν ὅσοσδήποτε καλλονές. Δὲν πρόκειται νὰ τοῦ γεννηθεῖ πειρασμὸς ἁμαρτίας. Γιατί; Διότι τὸ σῶμα δὲν ἁμαρτάνει μόνο του, ἀλλὰ διὰ τοῦ σώματος ἁμαρτάνει ἡ ψυχὴ. Τὸ σῶμα εἶναι ἓνα ἐργαλεῖο καὶ ἓνα ροῦχο καὶ ἓνα στολίδι τῆς ψυχῆς. Καὶ ἂν ἀπὸ τὴν ψυχὴ παραδοθεῖ στὴν ἀνηθικότητα, γίνεται ἀκάθαρτο. Ἄν κατοικήσει μέσα του ἅγια ψυχὴ, γίνεται ναὸς τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Δὲν τὰ λέω ἐγὼ αὐτά. Τὰ εἶπε ὁ ἀπόστολος Παῦλος: «**Οὐκ οἴδατε ὅτι τὸ σῶμα ὑμῶν ναὸς τοῦ ἐν ὑμῖν Ἁγίου Πνεύματός ἐστιν;**» (Α΄ Κορινθ. στ΄ 19). Λυπήσου, λοιπόν, τὸ σῶμα, γιατί εἶναι ναὸς τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Καὶ μὴν ἀνακατέψεις τὴν σάρκα σου μὲ τὴν ἀκολασία. Μὴ μολύνεις τὴν ὠραιότατη αὐτὴ στολή. Καὶ ἂν τὴν μόλυνες, πλῦνε τὴν μὲ τὴν μετάνοια. Λοῦσε τὴν, ὅσο ἀκόμα εἶναι καιρὸς.

(Ὁ ἅγιος Κύριλλος Ἱεροσολύμων)

Γιὰ νὰ σοῦ δείξω πόσο σ' ἀγαπῶ!

Ἕνας παπποῦς εἶχε μιὰ μικρὴ ἐγγονούλα, ποὺ τὴν ὑπεραγαποῦσε. Κάθε βράδυ ποὺ ἐπέστρεφε στὸ σπίτι του τὸν περιμένε στὴ γωνία τοῦ δρόμου καὶ μόλις τὸν ἔβλεπε ἔτρεχε ἐπάνω του, ἔχωνε τὰ χεράκια της στὶς τσέπες του καὶ πάντοτε εὔρισκε κάποιον γλυκό, ποὺ τῆς εἶχε φέρεи ὁ παπποῦς της. Κάποτε ὁ παπποῦς σκέφθηκε ὅτι αὐτὸ δὲν ἦταν καλὸ γιὰ τὸ παιδί καὶ ἓνα πρωί, πρὶν φύγει ἀπὸ τὸ σπίτι τῆς εἶπε: Ἀπόψε νὰ μὴ μὲ περιμένεις πάλι στὴ γωνία, γιατί δὲν θὰ σοῦ φέρω ζαχαρωτά. Τὸ βράδυ ὅμως ἐπιστρέφοντας

στὸ σπίτι, εἶδε τὴν μικρὴ νὰ τὸν περιμένει πάλι στὴ γωνία. Λυπήθηκε ποὺ τὸν παράκουσε καὶ τῆς εἶπε:

– Δὲν σοῦ εἶπα νὰ μὴν ἔλθεις ἀπόψε; Δὲν σοῦ εἶπα πῶς δὲν θὰ σοῦ φέρω ἀπόψε ζαχαρωτά;

– Μὰ παπποῦ, τοῦ ἀπάντησε ἡ μικρὴ, ἀπόψε δὲν ἦρθα γιὰ τὰ ζαχαρωτά, ἦρθα γιὰ σένα! Ἦρθα γιὰ νὰ σοῦ δείξω πόσο σ' ἀγαπῶ!

Πόσο εὐτυχέστερος εἶναι ὁ πιστὸς ποὺ ἔρχεται στὸν Θεὸ ὄχι μονάχα γιὰ τὰ δῶρα ποὺ τοῦ ὑπόσχεται νὰ τοῦ δώσει, ἀλλὰ πιὸ πολὺ γιατί ἀγαπᾷ τὸν Θεὸ καὶ νιώθει τὴν ἀνάγκη νὰ ἐπικοινωνήσει μαζί Του. Βέβαια καὶ τὰ δῶρα θὰ πάρει. Τὴν χάρη καὶ τὴν εὐλογία θὰ κερδίσει. Πάνω ἀπὸ ὅλα ὅμως ἐκεῖνο ποὺ τὸν ἐλκύει εἶναι ἡ ἐπικοινωνία μὲ τὸν στοργικὸ καὶ ἀγαπημένο οὐράνιο Πατέρα.

Μὰ ὡστόσο τὸ θέμα μας σήμερα εἶναι: ἡ ἀγάπη ποὺ σπρώχνει τὸν ἄνθρωπο πρὸς τὸν Θεὸ εἶναι φλογερὴ στὴν καρδιά μας; Σὲ πόσες καὶ πόσες καρδιές δὲν εἶναι μισοσβησμένη ἢ τελείως νεκρὴ; Πόσοι καὶ πόσοι ἔχουν ἀφήσει τὴν ἀγάπη τὴν πρώτη; Καὶ πόσοι ἄλλοι δὲν ἔχουν ζήσει καὶ δὲν ζοῦν χωρὶς νὰ ἔχουν ποτὲ σκεφθεῖ τὸ «**ἀγαπήσεις Κύριον τὸν Θεόν σου ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου**»; Καὶ θυμοῦνται τὸν Θεό, ὅταν κάποια ἀνάγκη παρουσιασθεῖ, ὅταν μιὰ συμφορὰ τοὺς χτυπήσει. Ἀλλὰ ἡ γνήσια προσευχὴ δὲν περιλαμβάνει μόνο αἰτήματα. Προσευχὴ εἶναι καὶ ἡ δοξολογία καὶ ἡ εὐχαριστία. Ἀλλὰ ἐμεῖς, δυστυχῶς, συχνά, πολὺ συχνά, μένουμε μόνο στὰ αἰτήματα.

Πόσο εὐτυχέστερος εἶναι ὁ πιστὸς ποὺ ἔρχεται στὸν Θεὸ ὄχι μονάχα γιὰ τὰ δῶρα ποὺ τοῦ ὑπόσχεται νὰ τοῦ δώσει, ἀλλὰ πιὸ πολὺ γιατί ἀγαπᾷ τὸν Θεὸ καὶ νιώθει τὴν ἀνάγκη νὰ ἐπικοινωνήσει μαζί Του.

Μὰ εἶναι τότε γνήσια ἡ πρὸς τὸν Θεὸ ἀγάπη μας; Δὲν κατεβαίνουμε κάπως χαμηλά, ὅταν μόνο ζητᾶμε καὶ δὲν προσφέρουμε καὶ ἐμεῖς κάτι; Καὶ τὸ «κάτι» εἶναι ἡ καρδιά μας σὲ κάθε στιγμή τῆς ζωῆς μας, στὶς θλιβερές μὰ καὶ στὶς εὐχάριστες ὥρες. «**Υἱέ, δός μοι σὴν καρδίαν**», βροντοφωνεῖ ὁ Θεός.

Δύσκολη ἡ πορεία πρὸς τὸν Θεό; Δύσκολη γιατί τόσο ὁ ἑαυτὸς μας, ὅσο καὶ ὁ κόσμος μᾶς βάζουν ἐμπόδια, μᾶς ἀπομακρύνουν ἀπὸ τὸν Θεό. Δύσκολη εἶναι. Εἶναι ὅμως συγχρόνως ἡ πιὸ γνήσια, ἡ πιὸ ἀληθινὴ χριστιανικὴ ζωὴ. Γιὰ τὸν πιστὸ ὁ Θεὸς δὲν εἶναι μόνο ὁ εὐεργέτης, ὁ δωροδοτὴς, εἶναι ὁ στοργικὸς Πατέρας, ποὺ πρέπει νὰ τὸν πλησιάζουμε τόσο στὶς δύσκολες στιγμές, ὅσο καὶ στὶς ἡσυχες ὥρες. Νὰ τὸν πλησιάζουμε γιατί νιώθουμε τὴν ἀνάγκη νὰ εἴμαστε κοντά Του, στὴν σκιά τοῦ Σταυροῦ Του, δίπλα στὸν θρόνο τῆς θείας χάριτος.

«Εἶπεν ὁ Κύριος τὴν παραβολὴν ταύτην· ἀνθρώπου τινὸς πλουσίου εὐφόρησεν ἡ χώρα· καὶ διελογίζετο ἐν ἑαυτῷ λέγων· τί ποιήσω, ὅτι οὐκ ἔχω ποῦ συνάξω τοὺς καρπούς μου; Καὶ εἶπε· τοῦτο ποιήσω· καθελῶ μου τὰς ἀποθήκας καὶ μείζονας οἰκοδομήσω, καὶ συνάξω ἐκεῖ πάντα τὰ γενήματά μου καὶ τὰ ἀγαθὰ μου, καὶ ἔρω

ΚΥΡΙΑΚΗ 22 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ
Θ΄ ΛΟΥΚΑ
ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ Λουκ. ιβ΄ 16-21
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Ἐφεσ. β΄ 14-22

τῇ ψυχῇ μου· ψυχὴ, ἔχεις πολλὰ ἀγαθὰ κείμενα εἰς ἔτη πολλά· ἀναπαύου, φάγε, πίε, εὐφραίνου. Εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ Θεός· ἄφρον, ταύτη τῇ νυκτὶ τὴν ψυχὴν σου ἀπαιτοῦσιν ἀπὸ σοῦ· ἃ δὲ ἡτοίμασας τί νί ἔσται; Οὕτως ὁ θησαυρίζων ἑαυτῷ, καὶ μὴ εἰς Θεὸν πλουτῶν».

Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΧΩΡΙΣ ΟΥΡΑΝΟ

«Αναπαύου, φάγε, πίε, εὐφραίνου».

Ὁ ἄνθρωπος χωρὶς οὐρανὸ εἶναι ὁ ἄνθρωπος τοῦ σημερινοῦ εὐαγγελίου. Τέτοιος διαγράφεται καὶ παρουσιάζεται μέσα ἀπὸ τὸ ἀλάνθαστο κείμενο τῆς εὐαγγελικῆς παραβολῆς.

***

Ἦταν πλούσιος ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος. Εἶχε περιουσία μεγάλη. Ἰδιαίτερα τὴ χρονιὰ ἐκεῖνη «**εὐφόρησεν ἡ χώρα**». Τὰ κτήματά του ἀπέδωσαν πολὺ. Πλούσια συγκομιδὴ. Ἄφθονα ὑλικά ἀγαθὰ. Καὶ προβληματιζόταν τί νὰ κάνει τὴ μεγάλη σοδειά. Τὸν ἀπασχολοῦσε πῶς νὰ συγκεντρώσει τὰ πλούσια ἐκεῖνα ὑλικά ἀγαθὰ. Καὶ ἡ ἀπόφασί του: «**Θὰ γκρεμίσω τὶς ἀποθήκες μου καὶ θὰ κατασκευάσω ἄλλες μεγαλύτερες καὶ ἐκεῖ θὰ συγκεντρώσω ὅλα τὰ γενήματά μου καὶ τὰ ἀγαθὰ μου. Καὶ θὰ πῶ στὴν ψυχὴ μου: ψυχὴ ἔχεις πολλὰ ἀγαθὰ ἀποθηκευμένα γιὰ ἔτη πολλά. Λοιπὸν, ἀπόλαυσε τὴ ζωὴ, ἀναπαύου, φάγε, πίε, εὐφραίνου**».

Αὐτὸ ἦταν ἡ κοσμοθεωρία του, ἡ φιλοσοφία του. Ἰδανικὸ του ἡ καλοζωΐα. Σκοπὸς του ἡ καλοπέραση, ἡ ἱκανοποίηση τῶν αἰσθήσεων καὶ τῶν ἐνστίκτων. Γι' αὐτὸν ὑπῆρχε μόνο σῶμα καὶ ὑλικὲς ἀνάγκες. Ὑπῆρχε μόνο ὁ ἑαυτὸς του. Δὲν ὑπῆρχαν ἄλλοι τοὺς ὁποίους μπορούσε νὰ βοηθήσει. Ὑπῆρχε μόνο τὸ ἐγὼ του. Ὑπῆρχε μόνο παρὸν. Ἐνα διαρκές, ἀτέλειωτο παρὸν. Ὑπῆρχαν μόνο ὑλικά ἀγαθὰ καὶ μάλιστα γιὰ χρόνια πολλά. Ἄγνοοῦσε ὅτι τὰ ὄντως ἀγαθὰ δὲν βρίσκονται στὴ γῆ, ἀλλὰ στὸν οὐρανό.

Δὲν ὑπῆρχε Θεὸς γιὰ τὸν ἄφρονα πλούσιο. Δὲν ὑπῆρχε ψυχὴ, πνευματικὸς κόσμος, μεταφυσικὲς ἀνάγκες. Δὲν ὑπῆρχε θάνατος καὶ αἰωνιότητα.

Μονόπλευρη θεώρηση τῆς ζωῆς. Καθαρὰ ὑλιστικὴ. Κοντόφθαλμη ἀντιμετώπιση τοῦ ἀνθρώπου, ὡς κατοικοῦ τῆς γῆς μόνο. Ὑπερβολικὴ φροντίδα καὶ καλλιέργεια τοῦ ὑλικοῦ στοιχείου καὶ τέλεια παραμέλνηση καὶ λήθη τοῦ πνευματικοῦ. Γι' αὐτὸ καὶ ἄφρων ὀνομάσθηκε, δηλαδὴ ἀνόητος ἄμυαλος, μωρός. Καὶ ὀνομάσθηκε ἔτσι ἀπὸ τὸν ἴδιο τὸν Θεό. Ἐχασε τὴ γῆ, ἔχασε καὶ τὸν οὐρανό. Ἐχασε τὸ παρὸν, ἀλλὰ καὶ τὸ μέλλον, τὴν αἰωνιότητα.

***

Θὰ μπορούσαμε νὰ ποῦμε ὅτι ὁ σημερινὸς ἄνθρωπος, εἶναι ὁ ἄνθρωπος χωρὶς οὐρανό. Ὁ ἄνθρωπος, τοῦ ὁποῖου ἡ ζωὴ μοιάζει μὲ τὴ ζωὴ τοῦ ἄφρονα πλουσίου.

Ζητάει διαρκῶς περισσότερα. Δὲν ἱκανοποιεῖται στὰ ὑπάρχοντα καὶ τὰ ἀναγκαῖα. Ἄπληστος καὶ ἀχόρταγος. Δὲν καταλαβαίνει ὅτι ὅσο περισσότερα προσπαθεῖ νὰ ἀποκτήσει, τόσο φτωχότερος εἶναι, γιὰ τὸ ἔχειν καὶ ὄχι τὸ εἶναι. Κρίνει τὴν ἀξία τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τὸ πόσα ἔχει. Ἰδανικὸ του ἡ καταναλωτικὴ κοινωνία. Ἐπιδίωξή του ἡ ἱκανοποίηση τῶν ὑλικῶν ἀναγκῶν, ἡ ἀπόλαυση τῶν αἰσθήσεων καὶ τῶν ἐνστίκτων. Εἶναι ὑλιστὴς καὶ εὐδαιμονιστὴς, ὄχι τόσο στὴ θεωρία ὅσο στὴν πράξη. Ἐφαρμόζει τὸ «*φάγωμεν καὶ πίωμεν αὔριον γὰρ ἀποθνήσκομεν*». Φαίνεται σὰν νὰ ἀγνοεῖ τὴν πνευματικὴ του ὑπόσταση. Ζεῖ χωρὶς πνευματικὲς καὶ μεταφυσικὲς ἀνησυχίες. Χωρὶς καλλιέργεια τοῦ πνευματικοῦ τοῦ κόσμου. Χωρὶς μνήμη Θεοῦ. Χωρὶς μνήμη θανάτου.

Γι' αὐτὸ ὑπάρχει αὐτὸ τὸ ἀπύθμενο κενὸ στὴν ψυχὴ τοῦ σύγχρονου ἀνθρώπου. Γιατὶ εἶναι μιὰ ζωὴ ποὺ καλλιεργεῖ τὸ σωματικὸ μόνο στοιχεῖο καὶ παραθεωρεῖ τὸ πνευματικὸ. Εἶναι μιὰ ζωὴ χωρὶς προοπτικὴ. Χωρὶς ὀρίζοντες ἀνοιχτούς. Χωρὶς οὐρανό. Καὶ γι' αὐτὸ εἶναι μιὰ ζωὴ χωρὶς χαρὰ καὶ εἰρήνη. Χωρὶς ἐλπίδα. «**Ἐλπίδα μὴ ἔχοντες καὶ ἄθεοι ἐν τῷ κόσμῳ**» (Ἐφεσ. β΄ 12).

***

Ὁ συνειδητὸς Χριστιανός, χωρὶς νὰ ἀγνοεῖ ἢ νὰ ὑποτιμᾷ τὶς ὑλικὲς ἀνάγκες, δὲν λησμονεῖ τὴν ἀθάνατη ψυχὴ του. Φροντίζει γιὰ τὴ συντήρησή του, ἀλλὰ δὲν παραθεωρεῖ καὶ τὶς πνευματικὲς του ἀνησυχίες καὶ ἀπαιτήσεις. Συνδυάζει παρὸν καὶ μέλλον. Γῆ καὶ Οὐρανό. Δὲν ὑποτιμᾷ τὴ γῆ, ἀλλὰ καὶ δὲν λησμονεῖ τὸν οὐρανό. Ἐμπνέεται ἀπὸ τὸ λόγο τοῦ Πνεύματος. «**Τὰ μὲν βλεπόμενα πρόσκαιρα, τὰ δὲ μὴ βλεπόμενα αἰώνια**» (Β΄ Κορινθ. δ΄ 18). Γι' αὐτὸ ἐργάζεται στὴ γῆ καὶ συγχρόνως σκέπτεται τὸν οὐρανό. Ἐτσι μεταβάλλει τὴ γῆ σὲ οὐρανὸ καὶ προγεύεται τὸν οὐρανὸ ἀπὸ τὴν παροῦσα ζωὴ.

«Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἄνθρωπός τις προσῆλθε τῷ Ἰησοῦ πειράζων αὐτὸν καὶ λέγων· διδάσκαλε ἀγαθέ, τί ποιήσας ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσω; εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· τί με λέγεις ἀγαθόν; οὐδεὶς ἀγαθὸς εἰ μὴ εἶς, ὁ Θεός. τὰς ἐντολάς οἶδας· μὴ μοιχεύσης, μὴ φονεύσης, μὴ κλέψης, μὴ ψευδομαρτυρήσης, τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου. ὁ δὲ εἶπε· ταῦτα πάντα ἐφυλαξάμην ἐκ νεότητός μου. ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· ἔτι ἐν σοὶ λείπει πάντα ὅσα ἔχεις πώλησον καὶ διάδος πτω-

ΚΥΡΙΑΚΗ 29 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ
ΙΓ΄ ΛΟΥΚΑ
ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ Λουκ. ιη΄ 18-27
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Ἐφεσ. δ΄ 1-7

χοῖς, καὶ ἔξεις θησαυρὸν ἐν οὐρανῷ, καὶ δεῦρο ἀκολουθεῖ μοι. ὁ δὲ ἀκούσας ταῦτα περίλυπος ἐγένετο· ἦν γὰρ πλούσιος σφόδρα. ἰδὼν δὲ αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς περίλυπον γενόμενον εἶπε· πῶς δυσκόλως οἱ τὰ χρήματα ἔχοντες εἰσελεύσονται εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ! εὐκόπωτερον γάρ ἐστι κάμηλον διὰ τρυμαλιᾶς ραφίδος εἰσελθεῖν ἢ πλούσιον εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ εἰσελθεῖν. εἶπον δὲ οἱ ἀκούσαντες· καὶ τίς δύναται σωθῆναι; ὁ δὲ εἶπε· τὰ ἀδύνατα παρά ἀνθρώποις δυνατὰ παρά τῷ Θεῷ ἐστίν».

ΚΙΒΔΗΛΟΣ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΣ

«**Ἀκούσας ταῦτα περίλυπος ἐγένετο· ἦν γὰρ πλούσιος σφόδρα.**»

Μιὰ βαριὰ σκιὰ ἀπλώθηκε στὸ πρόσωπο τοῦ νεαροῦ ἄρχοντα, ὅταν ἄκουσε τὸν Κύριο νὰ τὸν προτρέπει νὰ πουλήσει **«πάντα ὅσα εἶχε»** καὶ νὰ τὸν ἀκολουθήσει. Ὁ νοῦς του ἔκανε αὐτόματα μιὰ γενικὴ ἐπιθεώρηση τῶν ὑπαρχόντων του. Ἦταν τόσο πολλὰ καὶ ὁμορφα. Τοῦ ἔδιναν ὅ,τι ἤθελε: καλοπέραση, κύρος στὸν λαό, δύναμη ἀξιώματα. Πῶς νὰ τὰ θυσίαζε ὅλα αὐτά;

Ἡ κρυφὴ ἐπιφυλακτικότητα.

Στὴν ἀρχή, ὅταν πλησίασε τὸν Κύριο ὁ πλούσιος αὐτὸς νέος, ἔδειξε μεγάλο σεβασμὸ καὶ ἐμπιστοσύνη. Ὅπως σημειώνει ἕνας ἄλλος Εὐαγγελιστής, γονάτισε, τὸν προσφώνησε **«Διδάσκαλο»**, τὸν ὀνόμασε **«ἀγαθὸς»**, πράγμα ποὺ ταίριαζε μόνο στὸν Θεό, καὶ τὸν ρώτησε γιὰ ἕνα θέμα σοβαρότατο: **«Τί ποιήσας ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσω;»** Ὅλα αὐτὰ ἔδειχναν καλὴ καὶ σοβαρὴ διάθεση. Ἀλλ' ὅμως στὸ βάθος ὑπῆρχε κάποια ἐπιφυλακτικότητα. Γι' αὐτό, ἐνῶ στὸ πρῶτο μέρος τῆς ἀπαντήσεως τοῦ Κυρίου ἐνθουσιάζεται, γιατί τὸ βλέπει σὰν ἐπιβράβευση τῆς μέχρι τώρα ζωῆς του καὶ σπεύδει νὰ δηλώσει πρόθυμα ὅτι θέλει καὶ τὴν παραμικρότερη ἔλλειψή του νὰ τὴν καλύψει, μόλις ὁ Κύριος τοῦ ὑποδεικνύει τὴν κρυφὴ του πληγὴ, σκυθρωπάζει καὶ ὑποχωρεῖ. Ἄν εἶχε πραγματικὴ ἐμπιστοσύνη στὸν Χριστό, ἀσφαλῶς δὲν θὰ ἐνεργοῦσε ἔτσι.

Πόσες φορὲς κι ἐμεῖς πλησιάζουμε τὸν Χριστὸ μὲ ἐξωτερικὸ σεβασμὸ καὶ εὐλάβεια, συγχρόνως ὅμως καὶ μὲ μιὰ κρυφὴ ἐπιφυλακτικότητα! Εἴμαστε πρόθυμοι νὰ ἀνοίξουμε μακρὲς συζητήσεις γιὰ σπουδαϊότατα θέματα μαζί του, γιὰ τὸ νόημα τῆς ζωῆς, γιὰ τὴ δικαιοσύνη, γιὰ τὸν θεῖο νόμο κλπ. Μόλις ὅμως ὁ Κύριος βάλει τὸ χέρι του στὴν κρυφὴ μας πληγὴ, στὴ συγκεκριμένῃ ἀδυναμία μας, συννεφιάζουμε. Στὶς γενικότητες πηγαίνουμε καλά. Σ' αὐτὰ ὅμως ποὺ μᾶς ἐνδιαφέρουν ἄμεσα, ποὺ μᾶς πονοῦν, ἀντιδρούμε. Παράλληλα μὲ τὴν κρυφὴ ἐπιφυλακτικότητα ὑπάρχει καὶ

Ἡ τάση γιὰ τὴν εὐκόλη ζωή,

ποὺ τὰ θέλει ὅλα μὲ τὸ ἀζημίωτο καὶ ἀντιδρᾶ σὲ κάθε εἶδους θυσία καὶ μολύνει τὴν καρδιά πολλῶν

Χριστιανῶν. Δὲν ἀποκλείεται κάποτε νὰ ξεκίνησαν μὲ ἀγνὲς διαθέσεις στὶς σχέσεις τους μὲ τὸν Χριστό. Ὅμως σιγὰ σιγὰ τὸ πνεῦμα τοῦ συμβιβασμοῦ διάβρωσε τὶς καλὲς τῆς προθέσεις: Καὶ μὲ τὸν Θεό, νὰ μὴν τὰ καλᾶσουμε καὶ μὲ τὶς ἀδυναμίες μας νὰ ζοῦμε.

Γιὰ νὰ μᾶς ἐλευθερώσει ἀπ' αὐτὴ τὴν ἀπάτη ὅτι εἴμαστε ἐντάξει προσέχοντας ἀπλῶς μερικὲς ἀρνητικὲς ἐντολές, γιὰ νὰ μᾶς δείξει πόσο εἴμαστε δεμένοι ἴσως μὲ τὸ χρῆμα ἢ μὲ ἄλλες ἀμαρτωλὲς ἐπιθυμίες ἔρχεται ὁ Κύριος καὶ μᾶς ζητάει νὰ δείξουμε αὐταπάρνηση καὶ ἥρωισμό. Νὰ εἴμαστε τίμιοι μὲ τὸν ἑαυτό μας καὶ μὲ τὸν Θεό. Σ' αὐτὲς τὶς στιγμὲς κρίνεται ἡ γνησιότητα τῆς πνευματικῆς μας ζωῆς. Τί θὰ κάνουμε; Θὰ προχωρήσουμε μὲ χαρὰ στὴ θυσία ποὺ μᾶς ζητεῖται, στὴ θυσία τοῦ χρήματος, θέσεως, ἀνέσεως, ἀξιώματος, γιὰ νὰ τὸν ἀκολουθήσουμε πιστὰ στὸ δρόμο τῆς ἀγάπης, γιὰ νὰ ἀνακουφίσουμε τοὺς πιὸ δυστυχισμένους ἀδελφούς μας ἢ θὰ ἀπομακρυνθοῦμε ἀπὸ κοντὰ του δυσαρεστημένο; Ὑπάρχουν πάρα πολλοὶ ποὺ προτιμοῦν νὰ ἀκολουθήσουν τὸν πλούσιο, ποὺ συζητοῦν μὲ τὸν Χριστὸ μόνο ἐφόσον δὲν τοὺς στοιχίζει. Προσοχή, μὴν κάνουμε ποτὲ ἕνα τέτοιο λάθος. Καὶ στὴ δική μας τὴ ζωὴ ὁ Χριστὸς θὰ ζητήσει κάτι παραπάνω ἀπὸ αὐτὸ ποὺ ἴσως προβλέπουμε. Μὴ διστάσουμε νὰ τοῦ τὸ δώσουμε. Χριστιανισμὸς χωρὶς θυσία εἶναι νόθος, κάλπικος Χριστιανισμός!

***

Ἡ τελευταία πληροφορία, ποὺ σημειώνει ὁ Εὐαγγελιστής γιὰ τὸν πλούσιο ἄρχοντα, εἶναι ὅτι ἔφυγε **«περίλυπος»**. Ὅποιος πλησιάζει τὸν Χριστό, γιὰ νὰ τοῦ ἐμπιστευθεῖ τὴ ζωὴ του καὶ τελικὰ τὸν ἐγκαταλείπει, γιὰ ν' ἀποφύγει τὴ θυσία, βυθίζεται στὴ λύπη. Ὅσο κι ἂν πρὸς στιγμὴ ἀδιαφορήσει γιὰ τὸν λόγο του, στὸ βάθος ἡ ἐπαφὴ αὐτὴ ἀφήνει τὰ ἴχνη της, κάποια ἀβεβαιότητα, κάποια ἀμφιβολία, ποὺ δὲν τὸν ἀφήνει νὰ ἡσυχάσει. Γι' αὐτὸ καὶ ὅσοι γνώρισαν κάποτε, ἔστω γιὰ λίγο, τὸν Χριστὸ καὶ πάνω στὶς συγκεκριμένους του ἀπαιτήσεις τὸν ἀρνήθηκαν, στὸ βάθος συνήθως παραμένουν ἀνικανοποίητοι σ' ὅλη τους τὴ ζωὴ. Μιὰ παράδοξη λύπη τοὺς κυκλώνει, καὶ θὰ τοὺς κυκλώνει ἀδιάκοπα καὶ στὴν αἰωνιότητα.

Ἡ χαρὰ τῆς προσφορᾶς

Εἶπαν καὶ εἶναι σωστό, βεβαιωμένο ἀπὸ τὴν καθημερινὴν πραγματικότητα. «Ἡ ἀγάπη ποὺ προσφέρεται ἐπιστρέφει σ' ἐκεῖνον ποὺ τὴν προσφέρει πολλαπλάσια».

Ἄς κοιτάξουμε γύρω μας. Ἡ φύση ἕνα μεγάλο σχολεῖο γιὰ ὅλους μας. Τί μᾶς διδάσκει, ἂν σταθοῦμε καὶ τὴν σπουδάσουμε προσεκτικά. Ἡ γῆ δέχεται τὸν σπόρο. Δὲν τὸν κρατάει στὰ σπλάχνα της. Ὅχι μόνο γιὰ τὸν ἑαυτὸ της. Τὸν κάνει νὰ καρποφορεῖ καὶ τὸν προσφέρει στοὺς ἄλλους. Ἐνα δένδρο γιὰ νὰ ἀναπτυχθεῖ, χρειάζεται οἱ χυμοὶ του νὰ κυκλοφοροῦν ἀσταμάτητα ἀπὸ τὶς ρίζες στὸν κορμὸ καὶ ὡς τὰ κλαδιὰ καὶ τὰ φύλλα. Τὸ καθένα κρατάει ὅσους χρειάζεται. Ὅχι πρὸς πολλούς. Κάτι τέτοιο θὰ ἐγκυμονοῦσε κινδύνους.

Τὸ ἴδιο γίνεται καὶ μὲ τὸν ἀνθρώπινο ὀργανισμό. Τί θὰ γινόταν, ἂν τὸ στομάχι κράταγε τὶς τροφές καὶ δὲν τὶς ἄφηνε νὰ κυκλοφοροῦν σὲ ὁλόκληρο τὸ σῶμα; Τί συμβαίνει ὅταν ἕνα μέλος τοῦ σώματος συγκεντρώνει γύρω του περισσότερα κύτταρα ἀπὸ ὅσα χρειάζεται; Ἐχουμε πρήξιμο, ἔχουμε ὄγκο. Αὐτοκαταστρέφεται. Καὶ συγχρόνως καταστρέφει ὅλο τὸ σῶμα.

Αὐτὸ γίνεται καὶ μὲ τὸν ἀτομιστή, τὸν ἐγωιστή. Μὲ αὐτὸν ποὺ τὰ θέλει ὅλα δικά του. Ξεχνάει πὼς δὲν εἶναι ὁ μοναδικὸς κάτοικος καὶ κάτοχος στὸν πλανήτη. Ὑπάρχουν καὶ ἄλλοι ἄνθρωποι πάνω σ' αὐτὸν μὲ τὰ ἴδια δικαιώματα. Στὴν οἰκογένεια ὁ ἀτομιστής τὰ θέλει ὅλα γιὰ τὸν ἑαυτὸ του. Ὅλοι νὰ ἐνδιαφέρονται καὶ νὰ φροντίζουν γι' αὐτόν. Αὐτὸς κύριος, οἱ ἄλλοι ταπεινοὶ ὑποτελεῖς του, ὑπηρετές του. Νὰ ἐνδιαφερθεῖ αὐτὸς γιὰ τοὺς ἄλλους; Δὲν τὸ σκέπτεται οὔτε κἂν τὸν ἀπασχολεῖ. Αὐτὸς τὴν μερίδα τοῦ λέοντος καὶ οἱ ἄλλοι ὅ,τι μείνει καὶ ἂν μείνει. Μιὰ νοοτροπία ἐπικίνδυνη, ἄδικη, ἀπάνθρωπη καὶ ἀντικοινωνική. Ξένη πρὸς τὴν διακήρυξη τῆς προσφορᾶς: «**Ἡ ἀγάπη οὐ ζητεῖ τὰ ἑαυτῆς**» (Α΄ Κορινθ.

ιγ' 5). Γιὰ νὰ προσθέσει σὲ ἄλλο σημεῖο ὁ ἀπόστολος Παῦλος παρακινώντας τοὺς Κορινθίους σὲ προσφορὰ ἀγάπης: «**Σύμφωνα μὲ τὴν ἰσότητα ποὺ πρέπει νὰ ὑπάρχει μεταξὺ ἀδελφῶν, τὸ δικό σας περισσεύμα νὰ συμπληρώναι τὸ ὑστέρημα ἐκείνων**» (Κορινθ. ν' 13).

Αὐτός, ὁ πρωταθλητὴς στὸ στίβο τῆς ἀγάπης, ὁ θεῖος Παῦλος, γράφει πὼς ὅλοι εἴμαστε μέλη σ' ἕνα σῶμα. Ἄν τὸ κεφάλι πάσχει καὶ ὑποφέρει, ὅλο τὸ σῶμα συμμετέχει στὸν πόνο του. Ἄν τὸ χέρι εἶναι γερὸ ἢ ὀλιψότερο ἄλλο μέρος τοῦ σώματος, ὅλο τὸ σῶμα χαίρεται.

Τὸ ἴδιο ἰσχύει καὶ σὲ μιὰ κοινωνία. Δὲν μπορεῖ νὰ ζήσει καὶ νὰ ἀναπτυχθεῖ ὁμαλά, χωρὶς ἀλληλοβοήθεια, συνεργασία καὶ ἀλληλεγγύη. «*Τὸ ἕνα χέρι νίβει τὸ ἄλλο καὶ τὰ δυὸ μαζί τὸ πρόσωπο*» λέει ὁ λαὸς μας. Ὁ καθένας μὲ τὴν ἐργασία του δὲν ἐξυπηρετεῖ μονάχα τὸν ἑαυτὸ του. Ὑπηρετεῖ καὶ τὸ κοινωνικὸ σύνολο.

Ὁ γεωργὸς θὰ καλλιεργήσει τὴ γῆ καὶ θὰ στείλει τὰ προϊόντα του. Ὁ κτηνοτρόφος θὰ στείλει κρέας, μαλλί, καὶ θὰ πάρει ροῦχα κ.ἄ. Ὁ ἄλλος θὰ προσφέρει τὶς πρῶτες ὕλες ποὺ βγάζει ἀπὸ τὰ σπλάχνα τῆς γῆς. Ὁ ἐπόμενος θὰ τὶς ἐπεξεργασθεῖ. Ὁ τρίτος, ὁ τέταρτος θὰ φτιάξει μηχανήματα. Μὲ αὐτὰ θὰ γίνουν ὑδροπλεκτρικὰ ἔργα. Ἐτοί θὰ ἔχουμε ἠλεκτρικὸ ρεῦμα, γιὰ νὰ κινηθοῦν ἐργοστάσια καὶ νὰ φωτισθοῦν καὶ τὰ πρὸ ἀπομακρυσμένα χωριά. Αὐτὸ σημαίνει

πὼς εἴμαστε μέλη σ' ἕνα σῶμα. Συνεργαζόμαστε ἀρμονικά, ἀλληλοβοηθοῦμαστε ὡς κοινωνία, ὡς οἰκογένεια.

Αὐτὸ δὲν ἀπαιτεῖ καὶ μιὰ οἰκογένεια ποὺ θέλει νὰ ζήσει εἰρηνικά καὶ ἀρμονικά; Ὁ πατέρας ἐργάζεται καὶ μοχθεῖ γιὰ τὸ σπίτι. Τὸ ἴδιο καὶ ἡ μητέρα. Τὸ ἴδιο, στὸ μέτρο τῶν δυνατοτήτων τους καὶ μὲ τὸν τρόπο τους καὶ τὰ παιδιά. Κανένας δὲν ἀδιαφορεῖ. Δὲν πρέπει νὰ ἀδιαφορεῖ. Ὁ καθένας φιλοτιμεῖται νὰ συμβάλει στὴν εὐρυθμὴ λειτουργία, ὥστε νὰ ὑπάρχει εὐχάριστη ἀτμόσφαιρα. Ὅχι ἐγωιστής, ἀτομιστής, κουραστικὸς καὶ ἀποκρουστικὸς. Πρόθυμος καὶ εὐχάριστος.

Ἡ ἀγάπη, λοιπόν, ποὺ προσφέρεται ἐπιστρέφει πολλαπλάσια σ' ἐκεῖνον ποὺ τὴν προσφέρει. Θέλεις νὰ ζήσεις αὐτὴ τὴν χαρὰ τῆς προσφορᾶς; Πρόσφερε ἀφειδώλευτα. Ἐκεῖ ποὺ ὑπάρχει ἡ ἀπελπισία, φέρε τὴν ἐλπίδα. Ἐκεῖ ποὺ κυριαρχεῖ ὁ πόνος, προσπάθησε νὰ παρηγορήσεις. Ἐκεῖ ποὺ δικάζει τὸ μίσος, φέρε τὴν ἀγάπη. Ἐκεῖ ποὺ ταλαιπωρεῖ ἡ ἐκδίκηση, πρόσφερε τὴν συγγνώμη. Ἐκεῖ ποὺ διαλύει ἡ διχόνοια, βάλτε τὴν ἐνότητα. Ἐκεῖ ποὺ βασιλεύει ἡ ταραχὴ πρόσφερε τὴν εἰρήνη.

Τότε μὴν ἀμφιβάλλεις. Ἡ εἰρήνη, ἡ παρηγορία, ἡ συγγνώμη, ἡ ἐλπίδα, ἡ χαρὰ ποὺ προσφέρεις θὰ ἀντανακλῶνται σὲ σένα πρὸς δυνατό. Ἐνῶ θὰ προσφέρεις ἕνα θὰ λαμβάνεις δέκα. Θὰ βρεῖς τὸν ἀληθινὸ ἑαυτὸ σου, ἂν ἀπαρνηθεῖς τὸ ἀρρωστημένο ἐγώ σου.

ZOH

Ὁρθόδοξον Χριστιανικὸν Περιοδικόν.

Ὁργανον Ἀδελφότητος Θεολόγων ἢ «ZOH»

Κυκλοφορεῖ κάθε μῆνα.

Ἐκδότης: Ἀδελφότης Θεολόγων ἢ «ZOH» Σ.Α., Ἱπποκράτους 189, 114 72 Αθήνα.

Τηλ.: 210 64 28 331, FAX: 210 64 63 606.

Διευθυντὴς Συντάξεως: Γεώργιος Β. Μελέτης, Ἱπποκράτους 189, 114 72 Αθήνα.

Ἐκτύπωση: «Λυχνία Α.Ε.», Ἀνδραβίδας 7, 136 71 Χαμόμυλο - Ἀχαρνών.

Τηλ.: 210 3410436, FAX: 210 3425967, www.lychnia.gr

ΚΩΔΙΚΟΣ: 01 1290

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: 10 €

Ἀποστέλλεται μὲ ἐπιταγὴ ἢ εἰς γραμματόσημα εἰς τὸ Γραφεῖον τοῦ Περιοδικοῦ:

Ἱπποκράτους 189, 114 72 ΑΘΗΝΑΙ ἢ καταβάλλεται εἰς τὰ Βιβλιοπωλεῖα μας.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ (ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΩΣ) Γιὰ ὅλες τὶς χώρες: 25 € Κύπρος: 15 €

ΜΕΓΑΛΕΣ ΜΟΡΦΕΣ

ΣΑΜΟΥΗΛ Ο ΠΡΟΦΗΤΗΣ

10

ΑΓΑΠΗΜΕΝΟΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΚΥΡΙΟ

Ὁ Σαμουὴλ εἶναι γέροντας πιά. Βρίσκεται στὰ τελευταῖα χρόνια τῆς ζωῆς του. Ἐν τούτοις ἐξακολουθεῖ νὰ ἔχει δυνατὸ πνεῦμα καὶ ν' ἀκτινοβολεῖ θαυμάσια ἐνεργητικότητα.

Ἀντίθετα ὁ ἀποδοκιμασμένος Σαοὺλ ἔφθινε δι-
αρκῶς καὶ μαραινόταν κάτω ἀπὸ τὴν πίεση μαύρης
μελαγχολίας. Διότι **«πνεῦμα Κυρίου ἀπέστη ἀπὸ
Σαοὺλ, καὶ ἔπνιγεν αὐτὸν πνεῦμα πονηρὸν
παρὰ Κυρίου»** (Α΄ Βασ. 1στ΄ 14).

Μὲ τὸ ἀδάμαστο λοιπὸν πνεῦμα καὶ τὴν ἀκατα-
πόνητη δραστηριότητα, ποὺ ἐμπνέει ἡ ἐνεργὴ καὶ
ζωντανὴ εὐσέβεια, ὁ γηραιὸς προφήτης γιὰ νὰ ὀλο-
κληρώσει τὴν ἀποστολή του, κάνει κατοπινὴ ἐντολῆς
τοῦ Θεοῦ ἕνα ταξίδι μέχρι τῆ Βηθλεέμ. Καὶ ἐκεῖ παρὰ
τὸν κίνδυνο ποὺ διέτρεχε ἀπὸ τὸν σκληρὸ Σαοὺλ
νὰ θανατωθεῖ, χρεῖ βασιλιά τὸν Δαβίδ **«ἄνθρωπον
κατὰ τὴν καρδίαν»** τοῦ Κυρίου (Α΄ Βασ. 1γ΄ 14).

Ὅταν ἐξεπλήρωσε καὶ αὐτὴ τὴν ἀποστολὴ ἐπι-
στρέφει καὶ πάλι στὴν Ἀρμαθαίμ. Εἶναι ἡ ἰδιαίτερὴ
του πατρίδα. Ἐκεῖ περνáει τὰ τελευταῖα χρόνια του.

Δὲν μένει ὅμως οὔτε τώρα ἀδρανῆς ὁ σεβάσμιος
προφήτης. Ἀσχολεῖται μὲ ἔνθεο ζήλο μὲ τοὺς κύκλους
τῶν μαθητῶν ἢ «χοροὺς προφητῶν» ποὺ ἴδρυσε ὁ
ἴδιος, καὶ ἀπὸ τοὺς ὁποῖους θὰ προέλθουν ἀργότερα
μεγάλοι προφῆτες. Στους κύκλους αὐτοὺς καλλιεργεῖτο ἡ
θηρσκευτικὴ ζωὴ καὶ προπαρασκευάζονταν
θηρσκευτικὸ ἐργάτες (Α΄ Βασ. 1΄ 5 καὶ 1θ΄ 20).

Καὶ ἀληθινὰ οἱ μαθητὲς του μὲ τὸ ἐνάρετο παρά-
δειγμά τους καὶ μὲ τὸ θάρρος μὲ τὸ ὁποῖο ἔλεγχαν
κάθε εἰδωλολατρικὴ ἀποπλάνηση καὶ ἀποστασία
τοῦ λαοῦ καὶ τῶν ἀρχόντων καὶ μὲ τὰ χρονικὰ τοῦ
ἔθνους, τὴν ἱστορία δηλαδὴ τοῦ λαοῦ καὶ τῶν βασι-
λέων ποὺ συνέτασσαν, ἐξεπλήρωσαν σπουδαιότατη
ἐθνικοθηρσκευτικὴ ἀποστολὴ μέσα στὸν Ἰσραήλ.

Ταυτόχρονα ὁ προφήτης σύμφωνα μὲ τὴν ὑπόσχε-
ση ποὺ εἶχε δώσει στὸ λαὸ τὴν ἡμέρα ποὺ παρέδωσε
τὴν κριτεία, προσεύχεται γιὰ τὸ ἔθνος του.

Καὶ στὴν περίοδο αὐτὴ τῆς ζωῆς του ὁ Σαμουὴλ
ἐξακολουθεῖ νὰ εἶναι ἡ ἰσχυρότερη καὶ σεβαστότερη
προσωπικότητα τοῦ Ἰσραήλ.

Ὁ Δαβίδ διωκόμενος μὲ μανία μέχρι θανάτου
ἀπὸ τὸν Σαοὺλ, μόνο σ' αὐτὸν βλέπει ὅτι μπορεῖ νὰ
καταφύγει γιὰ νὰ πεῖ τὸν πόνο του καὶ νὰ σώσει τὴ
ζωὴ του ποὺ κινδύνευε.

Ὁ προφήτης παρὰ τὶς τρομερὲς συνέπειες ποὺ
μποροῦσε νὰ ἔχει ἡ πράξη του, δέχεται μὲ στοργὴ
τὸν μέλλοντα βασιλιά, τὸν προστατεύει καὶ τὸν σώζει
ἀπὸ τὸν μαινόμενο Σαοὺλ.

Αὐτὰ ὑπῆρξαν τὰ τελευταῖα γεγονότα τῆς ζωῆς
τοῦ μεγάλου προφήτη. Εἶχε περάσει πιά τὰ 80 του

χρόνια. Καὶ ἥσυχά καὶ ἤρεμα παρέδωσε τὸ πνεῦμα
του. **«Καὶ ἀπέθανε Σαμουὴλ»** σημειώνει ἡ Γραφή.

Ὁ θάνατός του δημιούργησε πένθος βαρὺ σὲ ὀλο-
κληρο τὸν Ἰσραήλ. Ὁ λαὸς στὸ ἄκουσμα τοῦ θανάτου
τοῦ πολυαγαπημένου καὶ σεβαστοῦ προφήτη του,
ἔσπευσε στὴν Ἀρμαθαίμ καὶ μὲ πόνο βαθὺ καὶ θρήνους
τὸν συνόδευσε μέχρι τοῦ τάφου του. Στὴν κηδεῖα του
εἶχε παραστεῖ καὶ ὁ Δαβίδ, πιθανῶς καὶ ὁ Σαοὺλ.

Ἀλλὰ μὲ τοὺς εὐσεβεῖς καὶ ἐνάρετους αὐτὸ τὸ θαυ-
μαστὸ συμβαίνει: ζοῦν καὶ μετὰ τὸν θάνατό τους καὶ
ἐμπνέουν καὶ ὀδηγοῦν τοὺς λαοὺς.

Ἔτσι συνέβη καὶ μὲ τὸν Σαοὺλ. Ὁ Ἰσραήλ γιὰ πολὺ
τὸν αἰσθανόταν κοντά του καὶ γιὰ πολὺ ἀντηχοῦσαν
στ' αὐτιά του τὰ ἐμπνευσμένα λόγια τοῦ προφήτη:
**«Ἐὰν φοβηθῆτε τὸν Κύριον καὶ δουλεύσετε
αὐτῷ καὶ ἀκούσετε τῆς φωνῆς αὐτοῦ... καὶ ἦτε
καὶ ὑμεῖς καὶ ὁ βασιλεὺς ὁ βασιλευὼν ἐφ' ὑμῶν
ὀπίσω Κυρίου πορευόμενοι»** θὰ εὐτυχῆσετε **«ἐὰν
δὲ μὴ ἀκούσετε τῆς φωνῆς Κυρίου... ἔσται χειρ
Κυρίου ἐφ' ὑμᾶς καὶ ἐπὶ τὸν βασιλεῖα ὑμῶν»** (Α΄
Βασ. 1β΄ 14,15).

Ἐν τούτοις ὁ θάνατος τοῦ Σαμουὴλ ὑπῆρξε μεγάλη
ἀπώλεια γιὰ τὸ Ἰσραηλιτικὸ ἔθνος. Διότι ὑπῆρξε ἡ
μεγαλύτερη φυσιογνωμία τῶν χρόνων αὐτῶν. Κατέ-
λαβε ἐξέχουσα θέση στὴν ἀρχὴ μιᾶς νέας περιόδου
τῆς Ἰσραηλιτικῆς ἱστορίας. Ὁ Θεὸς τοῦ ἔδωσε πλήρη
τὴν ἐμπιστοσύνη του καὶ τὴν ἀγάπη του, ὅπως πα-
λαιότερα στὸν Μωυσῆ.

Ἡ Καινὴ Διαθήκη πολλὲς φορὲς κάνει μνεῖα τοῦ
ὀνόματός του σὰν προφήτη (Πράξ. γ΄ 24, 1γ΄ 20,
Ἐβρ. 1α΄ 32) καὶ ὑπάρχει εὐχὴ στὴ λειτουργία τοῦ
Μ. Βασιλείου μετὰ τὴν εἴσοδο τῶν ἀγίων.

Ἀληθινὰ ὑπῆρξε **«ἠγαπημένος ὑπὸ Κυρίου
αὐτοῦ Σαμουὴλ προφήτης Κυρίου»** (Σοφία Σειράχ
μισ΄ 13).

Ἀγαπημένος ἀπὸ τὸν Θεό! Ἀγαπημένος ὅμως καὶ
ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους! Τὸν ὕψωσε ὁ οὐρανός, τὸν
ὕψωσε καὶ ἡ γῆ. Ἡ Ἐκκλησία μας ἐορτάζει τὴ μνήμη
του στὶς 20 Αὐγούστου.

Νὰ τι δὲν πρέπει νὰ ξεχνοῦν ποτε οἱ ἄρχοντες καὶ
ιδίως οἱ ἐκκλησιαστικοὶ ἡγέτες, ἀλλὰ καὶ κάθε χριστιανός.
Καὶ ἕνας μόνο ἄνθρωπος ὅταν ἔχει τὸ πνεῦμα
τοῦ Θεοῦ, ἔχει καὶ πνεῦμα δυνάμεως ὥστε νὰ μπορεῖ
νὰ δώσει θαυμαστὴ καὶ δημιουργικὴ ὠθηση σὲ ἕνα
ὀλόκληρο ἔθνος καὶ νὰ δημιουργήσει νέα ἐποχὴ. Βέ-
βαια θὰ μοχθήσει, θὰ κουραστεῖ, θὰ δοκιμάσει πίκρες
πολλές. Εἶναι ἀναπόσπαστα αὐτὰ στὴν ἐκπλήρωση τοῦ
καθήκοντος. Τὸ τέρμα ὅμως θὰ εἶναι λαμπρὸ.

Ὅπως λαμπρὸ ὑπῆρξε καὶ γιὰ τὸν Σαμουὴλ. Πῶς
λοιπὸν νὰ μὴ μένει καὶ νὰ μὴ ζεῖ ὁ γιὸς τῆς Ἄννας διὰ
μέσου τῶν αἰώνων ὑπόδειγμα ἀρχόντων καὶ λαῶν;

ΟΜΟΛΟΓΙΑ ΠΙΣΤΕΩΣ

Στην Αθήνα βρέθηκε τόν περασμένο μήνα ένας από τους διάσημους του Χόλυγουντ, ο ήθοποιος Μίκι Ρούρκ, Ίνδαλμα της νεολαίας τη δεκαετία του '80, αποκαλούμενος τότε «διάδοχος» του Μάρλον Μπράντο και του Τζέιμς Ντίν. Ο διάσημος ήθοποιος ήλθε στην Αθήνα, για να συμμετάσχει στα γυρίσματα της ταινίας «Ο άνθρωπος του Θεού» της σκηνοθέτιδος Γελένα Πόποβιτς, με θέμα τη ζωή του Αγίου Νεκταρίου, που παρεμπιπτόντως τόν Νοέμβριο συμπληρώνονται 100 χρόνια από την κοίμησή του.. Αυτό το κάποτε Ίνδαλμα της νεολαίας τόλμησε αυτό που λίγοι του χώρου του τολμούν και μίλησε ανοικτά για τη σχέση του με τόν Θεό: «Προσεύχομαι κάθε βράδυ στόν Θεό, λέω 4 ή 5 διαφορετικές προσευχές». Υποδυόμενος στην ταινία τόν τελευταίο θαύμα του Αγίου Νεκταρίου, δήλωσε: «Στη ζωή υπάρχουν μικρά και μεγάλα θαύματα. Έχω βιώσει και τὰ δύο, και έτσι πιστεύω στὰ θαύματα, αλλά μόνο στὰ θαύματα που προέρχονται από τόν Θεό. Δεν πιστεύω στην τύχη, δεν πιστεύω στὰ χρήματα και στη δύναμη». Και ή πικρή διαπίστωση: «Εκεί που ζω ἐγώ κανείς δεν μιλά για τόν Θεό». Και ἐδώ που ζούμε ἐμείς, δυστυχώς, λίγοι πιά μιλοῦν για τόν Θεό. Έχουμε βγάλει τόν Θεό από τη ζωή μας, βάζοντας στη θέση Του άπειρους «μικρούς θεούς», τὰ πρότυπα που μᾶς σερβίρει ή βιομηχανία του θεάματος... Κι ἂν ἴσως κάποτε τὰ πρότυπα αυτά μιλοῦν για τόν Θεό, ἐμείς έχουμε ξεμάθει να τόν κάνουμε...

ΥΠΟ ΤΟ ΒΛΕΜΜΑ ΤΟΥ ΠΛΑΤΩΝΑ ΚΑΙ ΤΟΥ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗ

Σέ πανηγυρική ἐκδήλωση στην κεντρική αίθουσα συνεδριάσεων του Γαλλικού Κοινοβουλίου ἔγιναν στα μέσα Σεπτεμβρίου 2020 τὰ ἀποκαλυπτήρια του μεγάλων διαστάσεων (4 x 9 μ.) ἀντιγράφου της περίφημης νωπογραφίας του Άναγεννησιακού ζωγράφου Ραφαήλ «Η Σχολή τῶν Ἀθηνῶν», μετά την ἀποκατάστασή του. Οί Γάλλοι βουλευτές ὄρθιοι χειροκροτοῦσαν με ἐνθουσιασμό, καθώς ἀποκαλύπτονταν οί μορφές του Πλάτωνα και του Ἀριστοτέλη στο κέντρο, και γύρω τους συγκεντρωμένοι μερικοί από τούς πιδ μεγάλους σοφούς της Ἀρχαιότητας, πίσω ἀκριβώς και πάνω από τόν βήμα της γαλλικής βουλῆς. Και ὁ πρόεδρος του Γαλλικού Κοινοβουλίου Richard Ferrand ἐξηγοῦσε: «Για να μὴν ἀγνοοῦν πλέον οί βουλευτές πῶς νομοθετοῦν ὑπό τόν βλέμμα του Πλάτωνα και του Ἀριστοτέλη». Ἔτσι εἶναι! Η Εὐρώπη γεννήθηκε και ὑψώθηκε ἀπό την κληρονομιά του ἀρχαίου ἑλληνικού πολιτισμοῦ, ὅπως βεβαίως και ὑπό τη σκέπη του Σταυροῦ. Γιατί αυτά ὑπῆρξαν τὰ θεμέλια της Εὐρώπης. Μόνο που ή Εὐρώπη ἐπιλέγει πολύ συχνά να τόν ξεχνάει αυτό, κινούμενη σε ἄλλα μονοπάτια.

ΦΑΓΗΤΟ ΣΤΑ ΣΚΟΥΠΙΔΙΑ!

Τόντοι φαγητοῦ καταλήγουν στα σκουπίδια, με τη λεγόμενη «σπατάλη τροφίμων» να ἐξελίσσεται σε πραγματική μάστιγα και τόν ΟΗΕ να ἔχει ὀρίσει την 29^η Σεπτεμβρίου ὡς Διεθνή Ἡμέρα Ἐνημέρωσης για τήν Ἀπώλεια και τη Σπατάλη Φαγητοῦ. Σύμφωνα με τόν WWF, στα ἀπορρίμματα καταλήγουν παγκοσμίως 1,3 δισεκατομμύρια τόννοι τροφίμων, που ἀντιστοιχοῦν περίπου στο 1/3 τῶν παραγόμενων τροφίμων. Στην Εὐρώπη, εἰδικότερα, 88 ἑκατομμύρια τόννοι φαγητοῦ τόν χρόνο καταλήγουν στα σκουπίδια, ἐνῶ κάθε ἄτομο στην Εὐρωπαϊκή Ἐνωση πετάει στα σκουπίδια 173 κιλά φαγητοῦ ἑτησίως. Αυτό που προκαλεῖ ἀλγεινότερη ἐντύπωση εἶναι ή διόλου... ζηλευτή ἐπίδοση της χώρας μας, ή ὅποια καταλαμβάνει τήν τέταρτη θέση στη σπατάλη τροφίμων σε ὀλόκληρη τήν Εὐρωπαϊκή Ἐνωση. Σύμφωνα με μελέτη του IOBE, κάθε Ἑλληνας πετάει στα σκουπίδια 196 κιλά τροφίμων τόν χρόνο, σημαντικά πάνω ἀπό τόν εὐρωπαϊκό μέσο ὄρο. Και ὅλα αυτά, στην Ἑλλάδα της μακρᾶς οικονομικής και κοινωνικής κρίσης, στην Ἑλλάδα της φτώχειας και της ἀνέχειας, με πολλούς συμπολίτες μας να ζοῦν κυριολεκτικά στο ὄριο της πείνας, και τούς πολιτικούς να κάνουν λόγο ἀκόμα και για «ἐπισιτιστική κρίση»! Ἀσφαλώς, οί κυβερνήσεις καλοῦνται να λάβουν μέτρα. Ἀλλά και ὁ καθένας ἀπό μᾶς καλεῖται να ἀναλάβει τήν εὐθύνη που του ἀναλογεῖ.

ΑΝΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΤΗ Η ΜΗΤΕΡΑ

«ΣΤΑ ΤΡΙΑ πρώτα χρόνια της ζωῆς τίθενται οί βάσεις για ὅλη τήν μετέπειτα σωματική και ψυχολογική ἰσορροπία του ἀνθρώπου». Αυτό δείχνουν διεθνείς ἔρευνες, ὅπως τόνισθηκε σε σεμινάριο βρεφονηπιαγωγῶν. Καμιά ἀμφιβολία, πῶς ή ὀμαλή ἀνάπτυξη στα πρώτα παιδικά χρόνια παίζει καθοριστικό ρόλο στη διαμόρφωση του χαρακτήρα και στην μετέπειτα ψυχοσωματική ἰσορροπία του ἀνθρώπου. Ἐπίσης δὲν ὑπάρχει καμιά ἀμφιβολία για τήν θετική ἐπίδραση τῶν εὐσυνειδητῶν και τῶν σωστά καταρτισμένων βρεφονηπιαγωγῶν. Ἀσύγκριτη ὄμως και ἀναντικατάστατη εἶναι ή παρουσία της μητέρας ή της στοργικής γιαγιᾶς, γιατί ὄχι και του παπποῦ. Παιδιά που μεγαλώνουν σε ξένες πληρωμένες ἀγκαλιές –συχνά ἀδιάφορες, ἑτερόδοξες ή ἀλλόδοξες– θα παρουσιάσουν αὔριο προβλήματα. Αυτό δὲν πρέπει να παραγνωρίζεται. Τόν πιδ πολύτιμο θησαυρό του δὲν τόν ἐμπιστεύεται κανείς ὀπουδήποτε. Βεβαίως οί σύγχρονες ἀπαιτήσεις ἀναγκάζουν πολλές μητέρες σε ἐκτός σπιτιοῦ ἔργασία. Τουλάχιστον ἂς φροντίσουν να ἀναπληρώνουν τόν κενό στις ἄλλες ὄρες. Τὸ ἀπαιτοῦν και τόν ἀξίζουν τὰ παιδιά τους. Τώρα μπαίνουν τὰ θεμέλια της σωστής και ἰσορροπημένης ζωῆς.

ΚΩΔΙΚΟΣ:
01 1290

«ΖΩΗ»
Ἐπιτοκοῦτος 189
114 72 ΑΘΗΝΑ